

LŐFIZETÉS

MELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hétre ..... 2 korona.

VEHÉNYBEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hétre ..... 2 k. 40 f.

BEFIZETÉSEK:
6-határba postai sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 267.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, november 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérezik: A főispán programjához.**
- A képviselőház ülése.**
- Kritikus nap a francia kamarában.**
- Egy híres botyár halála.**
- Egy hercegi család regénye.**
- Földbírtokos és pénzügynök.**
- A sajtó szennyesei.**
- Koronás fők kedvtelése.**
- Öngyilkosság elmezavarból.**
- Tárcza: A boldogság fehérasszonya.** Irta: Iván Ede.
- Regény-Csarnok: A kételkedő ember.** Irta: Groller Balduin.

A főispán programjához.

Arad, november 9.

Ő felsége dicsőségesen uralkodó királyunknak kegyelme s a kormány bizalma Aradvármegye és Arad sz. kir. város főispánjává Urbán Ivánt tette meg. A város és vármegye hivatalába beiktatta.

Hallottuk székfoglaló beszédét. Halottuk előadásában, mely cél felé törekszik s melyek azok az utak, melyeket követni akar. Hallottuk, hogy támogatását biztosítja és igéri mindennek, ami akár anyagi, akár szellemi téren, a megye közönsége javára szolgálhat.

Sok az, amit ígért! De mert Ő igérete, elhisszük, hogy mindent igazán meg is akar tartani, úgy amint ígérte, elhisszük, hogy meg is fog tenni mindent, ami tőle telik, hogy ígérte beváltsa. Olyan em-

bernek tudjuk, akinek szava nem játék. Olyannak ösmerjük, aki szeret és tud is dolgozni; mindig érdekelte minden és soha sem sajnálta fáradságát semmitől. Megértettük székfoglaló beszédéből azt is, — már aki megértette, de mindenkinek meg kellene értenie, mert az ő tevékenysége különben kárba vész, — hogy minden törekvésében, a tisztikarnak, a törvényhatóságnak, a társadalomnak közremunkálását kívánja és kéri.

Amit az új főispán székfoglaló beszédében ígért, azt nem felejtí el senki, azt reá olvassák évek múltán is, de azt, hogy a kitűzött czélok elérését függővé tette a mi segítségunktől, a mi önzésnélküli támogatásunktól, — azt alighanem sokan észbe sem vették, lelkükbe talán még kevesebben.

Pedig hát úgy van! Áldotta légyen meg az Isten akármilyen erővel és tehetséggel, egyes ember buzgalma, törekvése magában elvész, nem tud uralkodni az események folyamán. Nem tud még autokratikus országban sem, annál kevésbé fejthetné ki szabadelvű önkormányzat mellett igaz erejét. Az a székfoglaló beszéd a mondatonként reá zugott „Helyes“, „Éljen“-nel a főispán és a közönség közt egy közös kötelezettséget teremtett.

Bátran úgy lehet venni a dolgot, hogy mikor Urbán Ivánt főispánná kinevezte a kormány, egy váltót bocsájtott ki; székfoglaló beszédével a főispán azt fogadományozta, de a „Helyes“-sel a törvényha-

tóságok tisztikara és bizottsága, a társadalom vezetői zsirálták a váltót. Bizonyomra mondom, annak a nagy közönségnek, melyet a törvényhatósági bizottság képvisel, annak a „misera contribuens plebs“-nek nagyon is joga lesz akkor, — ha sem kormány, sem főispán azt a jövendő jólétre és haladásra szóló váltót nem honorálná — azzal fordulni a két törvényhatóság bizottságához, hogy „Íme most már ti ellenetek szállunk pörba, kik a kibocsájtó és elfogadó ígéretet forgatmányozták. Amikor pedig a nagy közönség úgy fog szólni a tisztikarhoz, a törvényhatósági bizottsághoz és társadalmi életünk vezető férfiához, — akkor bizonyára jogosan fog szólni. Nem ígérte és nem is ígérhette a főispán, hogy jó legyen a közigazgatás, ha a tisztikar nem fog hivatásának magaslatán állani. A tisztikar választója, ezzel együtt ellenőrzője pedig a törvényhatósági bizottság. De döntő joggal bír a törvényhatósági bizottság minden megyei fontos ügyben és ezért a mikor a megye ügyeinek lelkiismeretes és előnyös kezelését ígérte a főispán ur, igen helyesen kikérte a törvényhatóság támogatását.

Minél élénkebb, minél buzgóbb lesz a törvényhatóság közönségének részvéte, annál jobb, annál helyesebb lesz az ügyek menete. Ez az önkormányzati rendszer természetes következménye, mint a hogy természetes következménye, hogy a közszellem élénkségének hiánya esetében az ügyme-

TÁRCZA.

A boldogság fehérasszonya.

Irta: Iván Ede.

Kerestem egész életem át. Mindennél. Mindenben. Az első álom volt. Ott álmodtam végig a Boulevard Mont-Parnasse egyik kávéháza terraszán egy bus, ködtepte este, amikor csak magam maradtam künn. S ahogy a finoman szitáló apró cseppek nedves hidege felvert álmodozásomból, egyszerre eltűnt a fehérasszony, aki vezetett a halottak szigetéhez s megmutatta a nagy tulsó partján a boldogság pislogó mécsvilágát.

Az első álom volt, a másik kettő való. Es most is úgy érzem, hogy ennek az álomnak az emléke szövődik leginkább lelkembe. Talán azért, mert csak álom volt! Semmi egyéb. Mert az álomnak mindig megvan a reménye, a mivel a saját lelkünket tévesztjük meg, amiről tudjuk, hogy csak álom és mégis jól esik hinni abban, hogy — hiszünk.

Pedig csak álom . . .

Kerestem önmagamban, az emberekben, jobban, rosszban, ami jól esett lelkemnek, a mi meggyötört, ami belefárasztotta az életkedvemet.

A boldogság fehérasszonya azt mondta: Keresheted mindenben, ami utadba jön, a tévelygések gyönyörében, a tudomány hiuságá-

ban, a szerelem szenvedélyében, a meghalásban, soha nem fogod megtalálni. Amikor két-ségbeesett, lázas szenvedéllyel ragadod meg az egyiket, — mert az véled, hogy abban találd meg — akkor máris elvesztetted, mert a boldogság csak addig a tietek, amíg kerestek; ha megtaláltátok, abban a pillanatban már el is vesztettétek. Mert a megtalálás gyönyörözete után, mi marad vissza! Semmi! Aztán már nincs mit keresned. Ti balga hittél azt mondjátok, hogy a megtalált boldogság megtartása az igazi boldogság. Ez a lelketek legnagyobb hazugsága. Az önámítás hiusága, semmi egyéb! Magatokat áltatjátok vele. Belátjátok lelketek mélyén, hogy a boldogság gyönyöre csakis a valami utáni keresésben, vágyban van. Har áakadok — ahogy mondjátok — elhal a vágy. Nincs miért, mi után! . . .

Es most leolvasom emlékemben a másodikat, amiben éltem . . . a valót . . .

Fáradt, kimerült voltam a munkában. Odakinn bugott a téli vihar, belesattogott a szívó kéménybe. Három hét óta kísérleteztem. Napallá tettem az éjszakákat, hogy minél előbb készen legyek az eredményre. Bezárkóztam laboratóriumomba s alig érintkeztem a külvilággal. Magam mostam a kéncsöveket, magam fajtottam a nehéz lépszivattyúkkal, ami csak kellett, mindent magam végeztem. A lelketem, tudásomat, erőmet, nyugalmamat adtam oda, takartam, hogy idegen kéz ne érje, teljesen az enyém legyen. Valami mérge-vegyületről volt szó, ami ellenmérge legyen minden szerves és

szervetlen mérgeknek, ami kikaczagja a mérgek — halálát. Hosszú üvegcsővet állítottam a főzödénybe. Kavargott, gomolygott benne a lila zöld fojtó gáz, mintha az üvegcső szűk határain túl akarna szabadulni. Néztem sokáig; belemerülve a tulfeszült gázok fantasztikus színjátékába. Körülöttem csönd volt, csak a gázláng egyforma sístergése s a folyadék kavargása adott némi zajt.

Es mintha abból a sokszinű gözből valami fantasztikus lény bontakozott volna ki. Kaczagott s mintha hozzám szólna:

— Mily hibávaló dörösz minden erőlködésed! Es ha már sikerül is. Azt véled, utját állod vele a mérge halálának, amiben oly elcsüggedt s meghasonlott lélek keresi a boldogság örök nyugalmit! Te bolond lélek! Lásd, ők azt hiszik, hogy abban a mérgepohárban, amelyet görcsös kézzel ragadnak föl, megtalálnak mindent. Te meg vissza akarsz adni ehibázott életüket, meg akarsz őket menteni az „igaz“ életnek. Te „ebben“ keresed az emberi boldogságok elérésére törekvő eszközök, módok egyikét. Es ha sikerülne is, amibe agyad, lelked tulheve belekapaszkodott, tönkretennéd vele az „ő“ boldogságukat. Talán vissza tudnád adni őket az életnek, de nem a boldogságnak. Azt ők a megsemmisülés önkézzel előidézett nyugalmasban keresik. Esztelen dörösz mind a kettőtök útja, a tiéd s az övéké is.

A folyadék erősen forni kezdett, nagy lökésekben ütődött az üvegedény falához. Eloszlott, tulcsigázott képzeletem fantasztikus vizioja.

net elposványosodik és felburjánzik az egyesek érdekének való kedvezés.

Tisztikar tehát, mely megérti a főispán szavát, hogy „Nem a közönség van a tisztikarért, hanem a tisztikar van azért, hogy a közönség érdekeit szolgálja“, — és azután *közönség*, mely saját érdeke iránt érzéssel bír, ezek azok a segítők, kikre a főispánnak szüksége lesz, a végből, hogy „testté váljon az ige“, hogy megvalósíthassa azt, amit a közigazgatás és — hogy úgy mondjam — a politikai téren ígért.

De ígért is, kívántak is tőle más révén, egyházi közigazgatási, társadalmi téren is programot. Adott is. Adott olyat, mely a korszak vezető eszméjének, az egyenlőségnek megfelel. Kitűzte maga elé szabályul, hogy ellőtte politikai pártárnyalatok, nemzetiségi, vallási különbségek nem léteznek. A társadalom széthúzó irányait egy közös célban, a nemzeti állam szolgálatában egyesíteni akarja.

Hogy ez a kijelentése megvalósulhasson, hogy ezt a magas célját elérhesse, ez csakis az esetben lehet, ha maga a társadalom is, miként ezt ő maga kérte, őszinte törekvésében támogatja. A modern közigazgatás minden igényének megvalósítása, a politikai, vallási, nemzetiségi béke fentartása, a társadalmi egység kifejezése, egy ember műve nem lehet, ahhoz minden arra hivatott tényező egybehangzó törekvése szükséges.

A hányszor arra gondol Arad megye és város közönsége majdan, hogy mit ígért székfoglaló beszédében Urbán Iván főispán; valahányszor az ígéretek teljesítését várja, jusson eszébe mindenkor annak a közönségnek hogy amaz ígéretek beváltása körül ő is kötelezettséget vállalt, és pedig tette ezt akkor, midőn a székfoglaló beszéd szavait helyeselte. Ekkor vállalt hallgatagon kötelezettséget azt a támaszt, azt a segítséget megadni, melyet a főispán helyes érzetében az egyes ember ereje fogyatékos voltának, — a tisztikartól, a törvényhatóság közönségétől és a társadalomtól kért.

dr. Takácsy Sándor.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 9.

Ma végre befejezték az általános vitát. Pichler Győző beszélt még, azután Széll Kálmán miniszterelnök reflektált a felhangzott ujabon támadásokra. Sikerral és nagy hatással verte ezeket ismét vissza. Beszédének klouja azonban az a kijelentése volt, hogy a részletes tárgyalásnál oly módosítást fog beterjeszteni, a mely szerint ez a javaslat a trónöröklés rendjét nem érinti. Erre perczekig tartó tetszészvihar zúgott végig az egész Házon. Szilágyi Dezső volt az első, a ki tapsra verte össze a kezét.

A miniszterelnök beszéde után a javaslatot általánosságban elfogadták és a részletes tárgyalást holnapra halasztották.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor, Hegedüs Sándor, Wlassics Gyula, Lukács László és Darágyi Ignác miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyvet hitelesítik.

Kovács Pál előadó beterjeszti a klenáki h. é. vasutról szóló javaslatot.

A trónörökös házassága.

Pichler Győző a morganatikus házasság barbárságát fejtegeti és azt kérdi, miért akarják azt mégis törvénybe iktatni?

Thaly Kálmán: Mert Szluha Ferenczek vagyunk.

Polónyi: Annál is rosszabbak!

Pichler: Akárhogy magyarázzuk is a morganatikus házasságot, azt a nép megítélni nem tudja, csak elítélni: a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Elnök a vitát bezárja.

Széll Kálmán.

A midőn e kérdéssel nyilatkozott, igyekezett a dolog mélyébe hatolni és érvekkel győzni meg a Házat arról, hogy a jelen javaslat törvényeinknek megfelel. Alkotmányértésnek mondták többen a javaslatot. Miért alkotmányértés? Azért, mert épen az alkotmány és a törvények tiszteletéből a trónörökös nyilatkozatának megtétele után rögtön kijelentette a kormány, hogy beczikkelyezés végett idehozza a Ház elé? (Elnök tetszés jobbról.) Hiszen ha nem hozta volna ide ezt a javaslatot, akkor a leghevesebben megtámadták volna. (Zajos felkiáltások jobbról és balról. Igaz! Ugy van?) Akkor azt mondták volna balról, hogy nincs semmi alkotmányos érveke. (Tetszés jobbról.) Es akkor a tuloldalról jogos szemrehányások és jogos tá-

madások érthették volna. Azt mondták többen, hogy ezt a javaslatot is meg lehet szüntetni. Nohát az természetes, hogy az illetékes faktörök minden törvényt megszüntethetnek, de a törvényeket nem azért hozzuk, hogy azokat megváltoztassuk, mert hiszen egész csomó százados törvényeink vannak, s aztán a törvényekben benne van, hogy a pro-futuro a jövőre a messze jövőre való érvényességgel hozatott. (Tetszés.) Viszont mások homályossággal vádolták a javaslatot, hiszen a vita épen arra való, hogy a homály eloszlattassék és eszmecserék útján tisztázzuk az eszméket. Ez meg is történt és megtörténik. Azt is mondták egyesek, hogy e javaslatot mások ösztönzésére hozta ide. Nos hát ez nem áll. Neki senki sem suggerálta e javaslat idehozását, senki sem javasolta, senki sem tanácsolta. Ő magának mindjárt az volt a gondolata, hogy ezt a nyilatkozatot be kell czikkelyezni. Sőt épen előkelői tanúi vannak arra — küzdenie kellett, hogy ezt a javaslatot idehozassa. (Elnök mozgás.) Rakovszky István: Elég szomorú!

Széll: Nem szomorú, mert könnyen és hamar meggyőzött mindenkit e javaslat beczikkelyezése tekintetében, ő maga volt az első, a ki mindjárt megmondotta, hogy a háziszabály nem jogforrás. Rakovszkyék határozati javaslatára épen a savát, borsát, javát akarja kivenni a törvényjavaslatból, ehhez természetesen hozzá nem járulhat. (Helyeslés jobbról.) Röviden beszél még az egyenrangúság és a morganatikus házasság kérdéséről majd Eötvössel polemizél. Eötvös tagadja, hogy az arzidux szót a királyok hanuálták. Hiszen a királyokra nézve ez már felesleges is, mert ők akkor már nem arebidusok. (Tetszés.) Mi nem Mária Teréziára, Ferdinándra hivatkozunk, hanem magára törvényre. (Elnök helyeslés.) Polónyi valami új háziszabályal fenyegetőzött várta, de nem kapta meg tőle. (Derűtség.) Aztán folyton csak tagadott, már pedig a ki mindent tagad, semmit sem tagad. (Derűtség.) Az örökös tagadásával tehát hová jutott?

Ugron Gábor: Abbáziába. (Derűtség.)

Széll: A beismerésbe. (Derűtség.) Nem tud megválni Rakovszkytól.

Rakovszky: Was kehat sich. (Derűtség.)

Széll: Rakovszky azt mondta, hogy a midőn ők hat javaslatukat benyújtották, tanács-talan volt. Nohát ha tudná, mit mondott ő rögtön Szilágyinak, akkor ezt nem mondaná. (Nagy derűtség.) Megmondta, hogy ez nem módosítás hanem pótlás. (Tetszés.)

Különben pedig a részletes tárgyalásnál a következő módosítást fogja bemutatni.

„Ez a javaslat az 1723. I és II t. czikket nem érinti és a trónöröklés rendjeire semmi külön intézkedést nem tartalmaz.“ (Zajos hoszszas éljenzés és perczekig tartó taps a jobb és

A nehéz reggeli ködön át beszűrődött az első lovasuti kocszi túlkölése, tompán veszett el a hóverte utczákon . . .

A sok éjjelezés s lázas munka kimerítette idegeimet, ágyba döntött. Orvosom azt mondta, egy időre félbe kell hagynom a munkát, pihenésre van szükségem. Menjek szórakozni.

Mentem külföldre, ott tovább folytattam a kísérletezést. Es akkor megismerkedtem vele és azt gondoltam, hogy megtaláltam, amit egész életemen át kerestem . . . Ugyanazon az emeleten laktunk mind a ketten.

Es megszerettük egymást. Két lélek egy azon síkban való felolvadása volt a szerelmünk, amely nem kérdezett, nem számított nem volt öröme, buja, csak szenvedélye; önmagában s önmagáért szeretett. A zene volt a lelke, a szive, minden érzése s ott hagyta . . .

A kutatás láza volt lelkem, szellemem tápláléka s ott hagytam . . .

Egy akaratunk lenni.

Es a niámor gyönyörében is mintha abból a sokszínű gözből kibontakozó vízió kacagását hallottam volna.

Gyakorta láttam feljárni hozzá, valami elzúllott kinézésű, kopottas alakot. Tekintete, modora mindamelllett az intelligens embert árulta el. Ugy harmincz éves lehetett. Valami elhibázott élet — gondoltam. Amint a lépcsőkön lefelé szokott haladni, mindig pénzt olvasott tenyerén, miközben czinikusan vigyorgott. Széles karimájú kalapját hátracsapva hordta,

szemei beestek, félig lehunyva tartotta pilláit mintha bánataná szemét a nappali fény ereje.

Egy napon Mia — így hívták a leányt — nagyon izgatottan jött haza és addig kunyorált, míg egy kis méreggel telt üveget neki nem adtam; valami kétségbeesett kacagással kért. A zsebében akarja hordani — kedvtelésből, szeszélyből, ez volt az egyedüli ok, mint mondta. És nekiaadtam.

Azóta megváltozott, szótlán, izgatott volt. Mintha valami nagy küzködések viaskodtak volna lelkében.

Egyik este épp teáztunk. Valaki kopogott az előszoba ajtaján. Ő megdöbbenve ugrott fel egyszerre halotthalvány lett, csak szemei égtek. Futott ki. Az az elzúllott alak nyitott be kis három-négy éves leánykát vezetett a karjánál. Nagy, gyerek-szemeivel ijedten tekintgetett körül.

— Na, hogy vagy, Mia, hé? Itt a Hedvigh is, huj de kutya hideg van ott künn! — szolt az elzúllott ember. Én nem mentem ki. Halottam, amint a leány halkan, izgatottan beszélt vele s amint zsebéből pénzt vesz ki. Az czinikus röhögéssel zörgette a pénzt, azután zsebre csusztatta. A leány ki akarhatta tuszkolni, egyszerre éles sikoltását hallottam, mintha ökölcsapás érte volna. Rohantam ki. Akkorra már a lépcsőfeljáról előtt dulakodtak. Mint egy nőstény tigris csimpaszkodott a férfiba, az meg rekedten ordította a kis leányra. — Nézd, megöl az anyád . . . az apádat! Nem volt időm, hogy közbevessem magam; a leány óriási erő-

vel lódította meg ellenfelét. Az pedig hátrabukva, kalimpálódott lefelé, rekedten szitkozódva.

Libegve, kimerevedett szemekkel állt a leány, felkapta a gyermeket s rohant vele be a szobájába. — Valami vad, szenvedélyes hévvel ölelte, csókolta a kis lánykát, a földön hempergett vele. — Zokogott, meg kaczagott . . .

Es én rajtam valami kimondhatatlan tehetlenség erőszakoskodott. Nem volt erőm, hogy fölkeljek, csak az ablakon át láttam, mi történik benn. Es olyan kimondhatatlan fájdalmat éreztem.

Es amikor bementem hozzája, ott feküdt ágyán, mellette a kis lány — a saját leánya. Előtte a méregtartó üveg — üresen, az alján fel nem olvadt czukordarabok voltak.

Egész éjjel ott virrasztottam a két halott mellett és nem tudtam sirni. Néztem azt a nyugodt mosolyt, amely leszámolt lelke hazugságával, nagy szerelmével, megbánásával . . . mindennel, ami földi . . .

. . . Homlokomat megérintette a boldogság fehérasszonyának álomkeze. Mintha lelkének szelid békéjével beszélt volna hozzám.

— Lásd megtaláltad és elvesztetted. Kutattad lázzal, éjjeleken át a méreg halálának mérgét, amivel azt kikaczagod és ime, te adad kezébe. Es most lefogsz mondani arról, hogy tovább kutasd, döbbenve fogod kerülni laboratóriumodat, örökre elhagynod hivatását; mert minden, amit ott látsz, visszaemlékeztetne rá;

baloldalon.) A ki még ezek után is azt mondja, hogy a törvényt nem tiszteli, avval nem vitatkozik. (Zajos helyeslés.)

Végül meg arra kéri a Házat, csendesedjenek le a kedélyek, mert a nemzet igenis tisztelni és szeretni fogja királya hitvesét. A javaslat elfogadását kéri. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

Rakovszky megjegyzése után a Ház nagy többsége a javaslatot *általánosságban elfogadta* és a részletes tárgyalást holnapra halasztotta. Holnap Szilágyi újból beszél.

TÁVIRATOK.

A transzváli háború.

Bothaville, nov. 9. Itt harcra került a dolog, a melyben 23 bur elesett, 30 megsebesült és 100 fogságba esett. Az angolok azonkívül hét ágyut zsákmányoltak. Az angolok vesztesége három tiszt és négy legény.

Nagy vasuti katasztrófa.

Offenbach, november 9. Tegnap este 10 óra 30 perczkor a 238. sz. személyvonat neki ment az állomáson álló 42. sz. vonatnak. Az utóbbinak utolsó kocsija összezuzódott, mire egy gáztartó fölrobant és a két utolsó kocsit felgyújtotta. Az utolsó előtti kocsis utasai megmenekültek, de az utolsó kocsis utasai úgy látszik, mind elpusztultak. A fölismerhetetlen testronsokból azt következtetik, hogy 6—8 személy veszett oda. A szerencsétlenség sűrű ködben történt; oka még nincs kiderítve. Három utas és egy kalauz könnyű sérülést szenvedett.

Frankfurt, november 9. Az offenbachi vonatösszeütközésnél husz ember vesztette életét.

A kinal háború.

London, november 9. A Daily News sanghaji tudósítója azt táviratozza tegnapelőtti kelettel, hogy hivatalos helyen kapott értesülése szerint a kínai kormány formálisan megígérte a jangcevolgyi alkirályoknak, hogy a sanghaji taotajt nem fogja elmozdítani állásától. A paotingfui mézárásokért felelős hivatalnokokat hét-főn ott agyonlőtték. Kínai lapok jelentik,

füledbe kacagná, mily hivságos volt minden fáradozásod s te adtad nekik a halál eszközét. És azután azt mondad, ebben a nagy szerelemben megtaláltad, amit kerestél, nem törödsz a bűnével, lelked előtt nagy, hatalmas volt s ez neked elég. És az mondad, ennek a határtalan nagy szerelemnek szenvedélye kiölt belőled mindent, magával vitte a halottak birodalmába. Utolsó szerelmed volt! Most már nincs mit keresned. Pedig máris ott van lelkedben egy új, más utáni vágy érzése, amely sarkal, ösztökél, hogy keress tovább, mindvégig. És soha sem fogod megtalálni. Keresni fogod a tévelygésekben, lelked meghasonlásában, anélkül, hogy tudnád, de sehol sem éred...

Az elzüllött alak osont be; nesztelenül surrant a halottas-ágyhoz, aztán letérdelt, megfogta Mia s a kis leánya kezét s mind a kettőt kezében tartva, csókjaival halmozta el. Mintha a halál utáni nyugalomban akarta volna egyesíteni azt, amit az élet megtagadott tőle. Sokáig nézett rájuk; tekintete az alkoholista züllött örültségét fejezte ki. Valamit motyogott, szó nélkül felkelt s távozott. Kün a lépcsőházban hallottam, amint megállt s mintha pénzét számolta volna. Azután valami fájdalmus, bus dalt kezdett énekelni, rekedten belecsuklott.

Mint halotti gyászének, lassan veszett el, amint lebotorkált a lépcsőkön. Ment a halottak szigetére...

hogy a császári kormány attól tartva, hogy a szövetségesek expedíciót küldenek Szinganfuba, kínai csapatokat rendeltek Csangcefuba, hogy a szövetségesek esetleges előnyomulását megakadályozzák.

Kritikus nap a francia kamarában

— Kormány, melyet kétszer leszavaztak, és még sem bukott meg. —

Arad, november 9.

Waldeck-Rousseaut és kormányát tegnap kétszer leszavazták a kamarában, aztán megkegyelmeztek neki egy bizalmi szavazattal. Terrorizálták, mint a jó lövő, aki átlövi ellenfelének előbb a kalapját, aztán a kabátja szárnyát, mintegy azt mondva neki: úgy vigyázz magadra, hogy máskor a fejedbe eresztsem a golyót.

Sipidót, a brüsszeli merénylőt, Waldeck-Rousseau kiszolgáltatta Belgiumnak s a fiatal anarkista majdnem kormányt bukottatott Franciaországban. Miatta a szocialisták szavazták le a kormányt.

Ez volt a tegnapi ülésen a második vereség, mely a kormányt érte; az első leszavazásában a kamara a kollektivisták elméletek ellen nyilatkozott. Ebben tehát a másik szélső párt, a konzervatív elem mutatta meg erejét.

Váratlanul kerekedett a veszedelem Waldeck-Rousseau kormányára, a marseillei sztrájk kérdésében tett interpellációból. Híre járt már ugyan előbb is, hogy e dologban a radikális ellenzék heves támadásra készül, de mindenki bizott benne, hogy a kormánynak sikerülni fog a támadást visszaverni s hogy a szavazásnál nagy többsége lesz.

Igy is történt. Magában a sztrájk kérdésében a kormány győzött, a kamara 95 szótöbbséggel elfogadta a kormány nyilatkozatát helyeslő napirendet, de egy kisebb kérdés, a Sipido kiszolgáltatása, mely csak részletekpen merült fel a vita során, vereséget hozott Waldeck-Rousseauk.

Sembat képviselő, kapcsolatosan a marseillei sztrájkolók ügyében közbenjárt és a francia kormány által kiutasított Morgari olasz képviselő dolgával, felemlítve Sipido kiadását is, törvénytelennek mondta a kiszolgáltatást és követelte, hogy kezdjenek Belgiummal új tárgyalásokat. Aztán pótlást indítványozott a napirendhez, mely a Sipido törvénytelen kiszolgáltatását sajnálja. Ezt a pótlást a kamara 306 szóval 196 ellenében elfogadta, vagyis a kormány 110 szóval vereséget szenvedett, nem ugyan a főkérdésben, de egyik részletében.

Leszavazták egy másik kérdésben is a kormányt, még pedig ezuttal éppen a Millerand miniszter által hangoztatott szocialista elvek miatt. Barrot-nak a kormány nyilatkozatát helyeslő napirendjéhez ugyanis Gujon olyan módosítást nyújtott be, melyen kimondatik, hogy a kamara a kollektivisták elméleteket elveti. Ezt a pótlást is elfogadták 40 szótöbbséggel.

A végleges vereségtől a kormányt csak Auger indítványa mentette meg, melyben olyan napirendet javasolt, mely a kormánynak bizalmat szavaz és minden a bizalmat korlátozó megjegyzést elutasít. Ezt a napirendet aztán a kamara 89 szavazattal elfogadta.

Páris, november 9.

Azt a kamara folyósóján egy ideig terjesztett hirt, hogy Millerand kereskedelmi miniszter és Monis igazságügyminiszter beadta lemondását, megczáfolják. Az ülés után képviselői körökben annak a nézetnek adtak kifejezést, hogy a végleges bizalmi szavazat után nincs többé ok e miniszterek lemondására.

Páris, november 9.

A kormánypárti lapok szerint a tegnapi nap a kormány diadala volt. A radikális újságok azt mondják, hogy a kamara megmutatta, hogy el van szánva erélyesen szembeszállni a reakcióval és keresztülvinni a republikánus reformokat. A szocialista lapok annak örülnek, hogy pártjukban helyreállt az egyetértés, a mi új obstrukciós taktika megkezdését teszi lehetővé. Az ellenzéki lapok azt mondják, hogy a miniszterium a tegnapi ülésből látszólagos diadala ellenére meggyöngyülve került ki. A kamara, a mely előtt a kormánynak nincs többé tekintélye, elítélte a szocialista elemet.

Egy hercegi család regénye.

— A párisi botránykrónikákból —

Páris, november 7.

A sabléi kastélyban, mely Páristól allg pár órányira fekszik, az elmúlt héten egy valaha sokat emlegetett hölgy hunyta le örökre szemeit. Chevreuse hercegnő a halott, kinek neve a francia nemeselek között a legjobb hangzásuak közé tartozott. Halottas ágyát unokái és az előkelő nemesség képviselői állották körül.

Chevreuse hercegnő Chaulnes hercegnek volt a neje. És ez a név volt az, mely a megboldogult Chevreuse asszonyt oly híressé tette. A Chaulnes névhez ugyanis a legmegrázóbb családi drámának emléke fűződik, mely valaha Frankhon nemességének milieujében lejátszódott.

Chevreuse hercegnő a hetvenes években fiát, Chaulnes herceget, Galitzin orosz herceg leányával háziasította össze. A fiatal hercegnő szép volt; és emellett nagyon művelt is. Párisban nevelték. De észak e szőke angyalában a legtüzesebb délvidéki nő szenvedélye lobogott.

A fiatal hercegnő szerette az életet és annak bődítő örömeit. A nemességnek a Faubourg St. Sermainben lezajlott mulatságairól soha sem hiányzott. Az 1878-iki világkiállításon arcképe is ki volt állítva, mint a legszebb hölgyek egyikéé.

Három esztendővel azután — 1881-ben — meghalt a férje, Chaulnes herceg. Pár héttel ezután egy indiskrét francia lap a fiatal özvegy szerelmi kalandjairól közölt pikáns leleplezéseket. Chevreuse ősz hercegnője, a ki a tradíciókhoz görcsösen ragoszkodott és aki rég idő óta nézte rossz szemmel az özvegy dolgait, a törvénytelen pört indított ellene, követelve, hogy ez erkölcstelen életmód folytán az unokáit neki, a nagyanyának szolgáltatassák ki.

Az ügy valóságos monstrepörré nőtte ki magát. A törvénytörés igazat adott a nagyanyának és a gyermekeket ez vette át. A szerencsétlen asszony kétségbeesésében egykori komornájához, Laumonier asszonyhoz menekült, akit nagyon szeretett. A komorna Páris munkásnegyedében lakott egy szegényes lakásban. Laumonier asszony részvételjesen fogadta egykori urnőjét és igen jó bánásmódban részesítette.

Ezalatt pedig a főrangú hölgyek hiába igyekeztek az ősz Chevreuse hercegnőt megpuhítani, ez mit sem akart tudni elhalt fiának feleségéről. A kitagadott hercegnő azonban nem sokáig tudott diadalmaskodni a nyomor és a bánat fölött. Az egykori szépség hervadni kezdett és 25 éves korában, szivhaj következtében elhunyt. Halottas ágyából kérő, könyörgő leveleket irogatott anyósához, hogy engedje még egyszer, utoljára eléje jönni gyermekeit, mielőtt — meghal. A gyermekek azonban nem jöttek; a könyörületet nem ismerő nagyanya a halállal vívódó nő kérését megtagadta.

És a fiatal hercegnő, mindenkitől elhagyatottan hunyta le szeméit, jötevőjének szegényes lakásában. Csak a halottal szemben gyakorolt könyörületet a nagyanya és a leány családja. Még heves jelenetek is folytak le a fölött, vajjon kié legyen a halott. A galicziai rokonság magának reklamálta a „drága“ halottat, míg Chevreuse hercegnő kieszközölte, hogy a halott fölött ő rendelkezessék. És nagy pompával temettette el a szerencsétlen asszonyt a *Saint-Thomas-d'Aquin* templomba. Az egész francia nemesség részt vett a gyászmisén.

És a minap az erkölcsös és tradícionális hercegnő is megtért övéihez.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: *Báránycsók*, operette. (Páros bérlet.)
 Vasárnap: Délután: *Aranyasszony*, vígjáték. Este: *Kis szökevény*, operette. (Bérletszűnet.)
 Hétfő: *Fernand*, színmű; bemutató előadás. (Páratlan bérlet.)
 Kedd: *Fernand*, színmű. (Páros bérlet.)
 Szerda: *Dolly*, színmű; *Harmath Józsa* búcsúfellelpete. (Páratlan bérlet.)
 Csütörtök: *Báránycsók*, operette. (Páros bérlet.)
 Péntek: *Czigánybáró*, operette. (Páratlan bérlet.)
 Szombat: *Vasgyáros*, színmű; *Mészáros Margit* első fellelpete. (Páros bérlet.)
 Vasárnap: Délután: *Görög rabszolga*, operette. Este: *Kis szökevény*, operette. (Páratlan bérlet.)

A báránycsók.

— Bemutató előadás. —

Zajos siker.

Ebben a két szóban benne van a maiszínházi est kritikája. Varney pompás operettje a „Báránycsók“ kedvesen lepte meg s kerítette hatalmába a közönséget.

Olyan bájos apróság ez, a mely mindjárt a függöny felgördülése után valami szokatlanul édes hangulatba vezet s tartja az egész előadás során a közönséget. Elfeledjük, hogy tulajdonképpen nem is operett, nagyobb énekszámok, fináléi nincsenek s hogy zeneszámait betétekkel gazdagították. Elfeledjük, mert a mi énekszámunk van, az édes, finom, fülbemászó s a mi betétekkel tarkították, azok egytől-egyig kedves zeneszámok.

A librettón is sok kedvesség ömlik el. Két ifju pajkos csinyán épült fel, a kik angyaloknak öltözve a világtól erősen elzárt nevelő intézetbe lopóznak, hogy a báránycsók közül magukhoz édesgessék s a nevelő intézetből kiszabadítsák kis menyasszonyaikat. Ez az egész. Tarkítja egy pár epizód-jelenés, amelyeknek van ugyan parányi kaviár ize, de ez oly diszkrét finomsággal alkalmazva, hogy tulajdonképpen fűszerévé válik a hangulatos apróságnak.

Tessék ehhez elképzelni sok izlést, tapintatot, leleményességet, a melylyel *Rubos* az operettet berendezte; *Felhő Rózsi* végtelenül kedves, bájos játékát, *Rédei Szidi* izléses énekét, *Parlagi Kornéliának* gyönyörűen előadott dalát, *Rubos*, *Érczkövy* szabatos énekszámait, *Nyilassy* kupléit és *Fenyéri* egészséges humorát és megtaláljuk a siker titkát.

Mert első sorban el kell ismernünk, hogy *Rubos* Árpád a leleményes rendezéssel derekás munkát végzet. *Rédei* és *Felhő Rózsi* bájos megjelenésével, kellemesen csengő hangjával, pompás színezésével művészete hatalmába kerítette a közönséget.

Az diadaluk mellett *Parlagi Kornélia* ért még el zajos sikert. A második felvonásban énekelt egy románót és csengő kellemes hangjával, izléses, finom előadásával frenetikus tapsokra ragadta a közönséget.

A báránycsók szép sikerében része volt Nyilassinak is, a ki diszkrét játékával, sikerült kupléival tapsokra tette érdemessé magát.

Bizonyos, hogy a közönség elismeréssel adózott és teljes meglepéssel hagyta el a színházat. De az még bizonyosabb, hogy az operett kassza darabbá lett és a kik egy kedves kellemes élvezetes színház estét akarnak maguknak szerezni, nem fogják elmulasztani, hogy meg ne nézzék a — Báránycsókot.

* **Bérletszűnetes előadás** lesz vasárnap este, a mikor *A kis szökevény* operett került színre. A népszerű operet iránt eddig minden előadás akkora volt az érdeklődés, hogy a vasárnapi közönség számára páholyokat így biztosít az igazgató. A vasárnapi előadás *páros bérletszűnet* lesz. Vasárnap délután *Az aranyasszony* nagy sikert aratott vígjáték kerül színre.

* **Gáthy és Pintér afférje.** Már lapunkban hirt adtunk arról, hogy Nagyváradon a „Bőregér“ előadásában *Gáthynak* kellett volna dr. Falket játszani, de a rendező az előadás előtt kijelentette, hogy *Gáthy* rekedt lett és helyette *Erdélyi* ugrott be. Szegény *Gáthy* még ki is kapott az egyik színbírálotól, mert rekedtsége dacára a nézőtérén egy zártszékből nézte végig az előadást.

Most kiderült a titok. *Gáthy* ugyanis nyilatkozik a következőképpen egy nagyváradi lapban:

Nehogy véka alá rejtve maradjon az igazság, kinyilatkoztatom, hogy a „Bőregér“ előadásakor *Pintér* rendező ur által reám vonatkozólag tett s a szerepváltozás, megokolását célzó *kijelentése valótlan*; mert 1-ór nem voltam berekedve 2-or Dr. Falket én sohasem játsztam és így azt most is — az új betanulásra idő nem lévén — a régi szereposztásban *Erdélyi* urnak kellett játszani. 3-or a meztelen valóság az, hogy a színlap helytelenül volt megszerkesztve.

Gáthy Kálmán.

Már most *Pintér* fog bizonyára nyilatkozni, és biztos, hogy egy afférral több lesz a színház körében.

* **A Magyar Színház igazgató-válsága.** A fővárosi lapok ma azt a hirt közlik, hogy *Rajna Ferencz*, a Magyar Színház igazgatója, a múlt héten történt eszményekből kifolyólag állását elhagyni szándékozik.

Mint Budapestről sürgönyzik, *Rajna Ferencz* egy nyilatkozatában kijelenti, hogy az a hír, mintha a Magyar Színházról megválni készülne, *valótlan*.

* **Tiszai Dezsóné koncessziója.** A magyarországi színész-egyesület igazgató tanácsa *Molnár László* elnöklésével megtartott ülésén foglalkozott *Tiszay Dezsóné* kérvényével, hogy már most mondja ki az igazgató tanács, hogy igazgatói engedélyét, melyet az új alapszabályok értelmében *nő csakis kivételes esetben kaphat meg*, meghosszabbításra fogja ajánlani a belügyminiszternek. *Ditrői Mór*, *Tapolczai Dezső* a legnagyobb elismeréssel emlékeztetve meg *Tiszay Dezsóné* és a pécsi színtársulat művezetője, *Nádassy József*nek eddigi működéséről, a tanács egyhangulag azt véleményezte, hogy *Tiszay Dezsóné* szerződése meghosszabbítandó, illetőleg igazgatói engedélyért benyújtott kérvényét *pártolólal véleményezik a belügyminiszterhez*.

A sajtó szennyesei.

(Röpirat a *Gépirók Lapja* szerkesztőségéről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 9.

Bernáth Izsó arad-szent-mártoni segédjegyző az *Aradi Közlöny*-ben a nyár folyamán szenzáció számba menő leleplezéseket tett bizonyos *újságírókról*, kikről egy ép most megjelent röpirat azt írja, hogy a legraffináltabb módon hálójába kerítette a mit sem sejtő, hiszekegy és bennök bizó áldozatokat és mely a revolvert a legtisztességesebb férfiak és nők mellének szegezve a becsület sárba tiprásával fenyegetette, ha pénzsovargása kielégítésre nem találta.

Ez újságírók *Abrányi* (Auspitz) Márton, *Biró* (Breuer) Lázár és *Engel* (dr.) Jakab.

Bernáth Izsó lapjukban közzétett cikke folytán *Abrányi* és *Engel* lerándultak Aradra és szerkesztőségünkben megjelenve a cikk szerzőjétől elégtételt kívántak. Az elégtétel meg volt, amennyiben a két lovag a rendőrség

elő került és onnan csak kellő igazolás után indulhattak vissza Budapestre. De nem hagyták annyiba a dolgot: bűnügyi feljelentést tettek *Bernáth Izsó* ellen. A feljelentést *Radó Károly* dr. ügyészégi megbízott elutasítani indítványozta és a bíróság az indítvány értelmében határozott.

Ez a három ur a „*Gépirók Lapja*“ és a „*Vasuti lapok*“ című újságokat szerkesztette, mely lapok a röpirat szerint csak arra valók voltak, hogy a zsarolásnak nem engedő előkelő emberek családi életébe belémarkoljanak.

Igy akarták megszarolni *Ocskay Gusztávot*, az államvasutak sajtóügyi osztályának főnökét is, akiről azt a hirt terjesztették, hogy az osztályában alkalmazott gépiróleányokat *erkölcstelen életre bírta*.

Ocskay most „a sajtó szennyesei“ cím alatt „minden becsületes embernek ajánlva“ egy röpiratot adott ki, mely kellő színbe helyezi *Abrányi-Auspiczékat*.

A röpirat szerint *Auspiczék* évek óta zsarolják a főváros legelső kereskedő és hitelintézetét 50 krajczártól 3000 forintig, egyszerű ki-dobtatástól 3 évi fegyházig.

A szerkesztők jövedelmüket a lövöldözésen kívül kényszer abonnementekkel is szaporítják. A tisztelt szerkesztő ur családostul beékezik egy kisebb vendéglőben 80 kr. erejéig; midőn fizetésre kerül a dolog, kéri lapját s ha a vendéglős sajnálattal kijelenti, hogy ezt a lapot nem járhatja, bemutatja magát és kivesz a zsebéből egy 10 frtos nyugtát, fölhíva a vendéglőst, hogy azt a 80 krajczár levonása után váltsa be, vagy pedig a járandó példányok fejében biztosítson neki és családjának további ingyen étkezést, *máskülönben kiírja, hogy a vendéglősnél csakis lóhus, macskapecsenye, Engel-féle bor és Hanzli sör élvezhető*.

Ocskay elleni támadásuk áldozata, *Grünwald Hermin* a támadás után a következő levelet írta *Ocskaynak*:

Nagyságos Uram!

Egy szegény leány vagyok, a becsületnél nincs egyebem. Nehéz munkával kénytelen vagyok kenyeremet keresni. És *Auspiczék* becsületesem ártatlanul hurcolták meg, hogy női becsületesem árán nagyságos urtól 3000 frtot zsarolhassanak. Tehát nemcsak jöltevémet, a kihez atyaként szoktunk feltekinteni, de egyuttal engemet, — a nőt is ártatlanul rágalmazott meg.

Auspitz Márton és *Biró Lajos* május hó 28-án este 10-kor jöttek szegényes lakásomra s kiadták magukat vasuti igazgatóknak; adatokat kértek tőlem Nagyságos úrnő ur ellen. De mivel én tudom, hogy Nagyságos urnak köszönhetem csak, hogy nehéz munkám után legalább becsületesen megélhetek és mivel nem tudnék mással senkinek szolgálni, mintha jóságát és nemességét megismertetném — amire ezen piszkos alakokat nem tartottam érdemesnek — nem tehettem mást, *minthogy kidobtam őket*. Midőn a cikk megjelent, *Auspitzot legazembereztem, leköptem és végre megpofoztam*.

Hitet fogok tenni, hogy *Auspitz* előttem *Engelnek* szemrehányólag mondta, hogy a Nagyságos urtól zsarolandó összeget ne egyszerre kérje. Miután Nagyságos ur csak jót tett velem, kötelességemnek tartom Nagyságos urat arról értesítem, hogy reá akartak birni szeptember hó 24-én, hogy Nagyságos ur által *Auspiczék* ellen indított sajtóperben *Auspitz* mellett valljak.

Ezt az ajánlatot utálattal utasítottam vissza. Lássá Nagyságos ur, hogy én sem pénzért, sem más haszonleső okból az igazság és

a becsületesség utjáról le nem téríthető vagyok.

A nekem tett ajánlatról Nagyságos urat értesítem és várva-várom azt a pillanatot, a midőn Auspitznek a bíróság előtt a szemem közé vethetem, hogy a legnyomorultabb gazember a világon, mert nem csak hogy elvette a becsületemet ártatlanul, de azért, hogy rágalmozott, minden ajtót zárva találók és sehol munkát kapni nem tudok, mindenütt elutasítanak azzal: Das ist die!! De leginkább bántja a lelkemet, hogy Nagyságos urat megszarolni akarták.

De mivel Nagyságos ur tudja legjobban, eme piszkos vádnak az ellenkezőjét, nem fordulhatok senki elé tisztább önérzettel és magasabb főhordással, mint Nagyságos ur elé.

Én a szerencsétlen és ártatlanul meghurczolt leány abban a pillanatban, midőn az éhhalállal nézek szembe, szeszkesztett kezekkel, térden csuszva kérek jóságos Uramtól bocsánatot azokért a kellemetlenségekért, melyeknek miattam ki volt téve.

A mindenkori kérelmemet most is hangoztatva, kérem a mindenható Istent, hogy adjon Nagyságos urnak szerencsét, áldást és örök boldogságot.

Grünwald Hermina.

Ócskay röpiratában kiméletlenül leleplezi Auspiczkat, és tudtul adja, hogy Grünwald Hermina sajtópert indított ellenük, és hogy Ócskay is följelentette mindhármát rágalmozás és zsarolás miatt. Legközelebb már megtartják a végtárgyalást.

MULATSÁGOK.

(=) **A székely-asztaltársaság mulatsága.** Az asztaltársaságok között első rangu szerepet visz Aradon a székelyek asztaltársasága, mely a múlt évben több, kiválóan sikerült estélyt rendezett. Ma, szombaton kezd meg az asztaltársaság idei téli szezonját. Ez alkalomra zene, monológ és énekszámokból összeállított, mulattató programot tűztek ki, melyben műkedvelők szerepelnek. A sok érdekességet és meglepetést rejtő műsor után *táncmulatság* következik. Az estély 8 órakor kezdődik a „Vadember”-hez címzett vendéglőben. Belépő díj nincs. A rendezőség kéri a hölgyeket, hogy tekintettel az estély házi jellegére, utcai öltözékben jelenjenek meg.

(=) **Műkedvelői estély Butyinban.** A butyini szegény gyermekeket felszegélyező egyesület november hó 25-én a Korona-szálló nagytermében táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Szinre kerül Kadelburg és Blumenthal *Mozgó fényképek* című vígjátéka a következő szereplőkkel:

Kapor Kálmán — Ecker Károly, Mariska felesége — Popper Ignáczné, Göncz Bálint apósa — Kéri József, Róza felesége — dr. Fekete Ignáczné, Kazár Vilma — Kiurszky Ivánné, Kaján Tóbiás — Gombos Antal, Benschki Móricz — Hornyák Aladár Ladányi — Tomits János, Gombos könyvvezető — Pop Sámuel, Julia szobaleány — Szücs Margit.

A szinelőadásra váltott ülőhelyek jegyei a táncmulatságra is érvényesek.

Földbirtokos és pénzügynök.

— Bonyolodott bűnügy. —

Budapest, november 9.

Nagy feltűnést keltő feljelentés érkezett be a múlt év április 27-én a budapesti büntető törvényszékhez. A feljelentést Zolnay Béla földbirtokos adta be, azzal vádolva Lukács (Lefkovits) Mátyás pénzügynököt, hogy ez a neki átadott s Zolnaynak a Riess testvérek czéggel szemben fennálló tartozása kiegyenlítésére szolgáló 6000 frtját elsikkasztotta.

A feljelentésben Zolnay előadta, hogy a pénzt ő dr. Tormássy Győző orvos, Gillány Róbert magánzó és Burghard Ákos joghallgató jelenlétében adta át Lukács Lefkovics Mátyás-

nak azon czélból, hogy ezzel fizesse ki a Riess testvéreket, hogy ezek a zár alól feloldják a házáat.

A feljelentésre megindult vizsgálat elején Lukács Lefkovits Mátyást a rendőrség letartóztatta s április 28-tól május 9-ig fogságban is volt. Ez alatt aztán a tanuk, akik eleintén azt vallották, hogy szemtanui voltak, midőn Zolnay át adta a pénzt Lukácsnak, most sorra jejentkeztek a vizsgálóbírónál s őszintén bevallották, hogy ők bizony nem látták a pénz átadását.

Vallomásukat Zolnay kérésére tették. Lukács Lefkovicsot erre szabadon bocsátották s ellene a feljelentés folytán megindított vizsgálatot a törvényszék megszüntette.

Most Zolnay Béla, Gsillány Róbert és Formágyi Győző dr. ellen indult meg a vizsgálat hamis vád büntette miatt s a törvényszék vád alá is helyezte őket.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék Lenk táblai bíró elnöklete alatt. Zolnay Bélát Pollák Illés dr., Tormágyi Győző dr.-t Gyurgyik Gyula dr. képviselte. — Gillányi védő nélkül jelent meg. A vádhatóság képviselétében a tárgyaláson Etter dr. alügyész jelent meg.

Elnök megnyitva a tárgyalást, bejelenti, hogy Formágyi Győző dr. az egyik vádlott, november 7-én felvétetett a Szent István kórházba, ahonnan elő fogják állítani. Konstatálja továbbá, hogy a beidézett tanuk közül Rüblein Rezső volt főhadnagy ismeretlen tartózkodásu, ugyancsak ilyen Burghardt Ákos is. Borsody Vilmos dr. és Bauer József tanuk orvosi bizonyítvánnyal mentették ki elmaradásukat a tárgyalásról.

Zolnay Béla 32 éves ugocsi földbirtokos s fővárosi háztulajdonos az I. rendű vádlott.

Gillány Róbert 42 éves magánzó, gyógyszerészeti kurzust végzett. Kézpénzvagyona-ból él.

Zolnay Béla kihallgatása következett.

— Megértette a vádat?

— Igen.

— Bünyösnek érzi magát?

— Nem.

— Adja elő a tényállást!

— Én 1899 április 27-én egy feljelentést adtam be a rendőrséghez csalás és sikkasztás miatt Lukács Lefkovits Mátyás ellen. Ennek előzménye a következő volt. Volt egy tartozásom a Riess testvéreknél, amelyet rendezni akartam, de nem volt pénzem. Lukácshoz fordultam, aki megígérte, hogy segíteni fog, mert tudta, hogy van egy gazdag nagybátyám Salzburgban. Lukács Lefkovits rábeszélte, hogy menjünk le ehhez a nagybácsihoz, akit majd ő kapacitálni fog, hogy rendezze az én ügyemet. Ugy is történt. Lementünk Salzburgba s Lukács Lefkovics ki is eszközölt a nagybácsitól 16000 frtot . . .

— Valamivel kevesebb volt talán?

— Meglehet, de végösszegében annyira rugott.

Én, mikor a fővárosba értünk, csakhamar leutaztam a birtokomra Ugocsába. Előzőleg megkértem Lukácsot, hogy rendezze a Riess testvérekkel való ügyemet. Lukács meg is ígérte, mire én átadtam neki Gillány jelenlétében a 6000 frtot, hogy fizesse ki a tartozásomat.

— A vizsgálat azonban azt derítette ki, hogy maga nem adott át neki egy kraiczárt sem.

— Dehogyan is nem adtam! Hisz még Gillány meg is jegyezte az egyik ezresre, hogy ez olyan zsiros, hogy ki sem lehet adni, s megjegyezte: majd én kiadom. Ezután én leutaztam ismét Ugocsába. Április 24-én kaptam egy sürgönyt a feleségemtől, amelyben azt tudtja,

hogy a nagybácsi nevében nagy csalást követett el, jöjjenek azonnal haza,

Mikor megtudtam a feleségemtől, hogy Lukács Lefkovits a nagybácsit megcsalta. Ekkor villant meg az agyamban, hogy hátha engemet is megcsalt Lukács?! Rögtön a Riess testvérekhez mentem, de este lévén az üzlet már zárva volt.

Másnap aztán megtudtam, hogy Lukács nem fizette ki a 6000 forintot a Riess testvéreknek, Ekkor felkerestem Gillányt s elmondtam neki, hogy Lukács engem megcsalt, s felhívtam, hogy tanuskodjék. Ezután elmentem Lehotzky Antal ügyvédhez s megtétettem vele a feljelentést.

Ezt ön mondja, de a dolog másként áll. Önnek sohasem volt 6000 frtja arra a czélra, hogy azt Lukácsnak átadja. Ön ellen abban az időben nap-nap után árverések voltak kitűzve. Önnek sokszor egy hatosa sem volt.

Vádlott ezután is fentartja vallomását, azt, hogy átadott Lukácsnak 6000 frtot, s tanukkal igazolja ezt.

A tárgyalást a mai napon nem fejezhették be, az ítéletet holnap hozzák meg.

SPORT.

+ **Az arad-hegyvidéki turista egyesület** holnap, szombaton tartja ezidei első téli társas összejövetelét a Vas-szálloda teljesen elkülönített nagytermében, a melyre midőn az egyesület tagjai ez uton is tisztelettel meghívattak, egyúttal az egyesület érdekében fölkeretnek, hogy a kedélyesnek ígérkező társas összejövetelen minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. A tagok által bevezetett vendégek szívesen láttatnak. A társasösszejövetel este 8 órakor veszi kezdetét. *Az A. H. T. E. elnöksége.*

Koronás fők kedvtelése, (Körkérdés az európai uralkodókhoz.)

Arad, november 9.

Egy külföldi ujság megint a koronás fők intim dolgaival foglalkozik. Ez a rovat már szinte állandóvá lett a zsurnalistikában: nap-nap után olvashatjuk, hogy a királyok hány órakor kelnek, minő szivarokat kedvelnek a legjobban, mennyi bort isznak, mik a kedves olvasmányaik s mennyiben rokonszenveznek a sakkozással, vagy a kátyajátékkal. A minap például kimerítő tudósítást olvastunk egy külföldi lapban arról, hogy a királyok mily mértékben szeretik a különböző állatokat. A czikkből jogos örömmel tudtuk meg, hogy a német császár a csavargó macskákat, a portugál király a majmokat, a görög király a lovakat, a belga király a madarakat, a török szultán a tengeri malaczkokat, a fiatul holland királynő pedig a fehér egereket szereti. Valószínű, hogy a hírek méltó szenzációt fognak kelteni azokban a polgári családokban, melyek a legmagasabb körök kényelmes ügyei iránt érdeklődnek.

A cikket tehát igaz gyönyörűséggel olvastuk, de később fölmerült bennünk az a melankolikus kérdés, miért halássza el a külföldi sajtó a magyar ujságok elől a legérdekesebb anyagot? Miért nincs már egyszer a magyar lapoknak is egy a főntebbhez hasonló király-interviewje? Az olvasók bizonyára érthetőnek találják, hogy jogos föllobbanásunkban mi is kérdést intéztünk a királyokhoz, amelyre — mint lapunk barátait őszinte örömmel értesíthetjük — a mai postával már megkaptuk a válaszokat is.

Az interiewoló levél szó szerint így hangzott:

Igen tisztelt Uralkodó Ur!

A napi sajtónak immár népszerű rovatává lett a királyok kedvteléséről szóló tudósítás. Fel-séged bizonyára érthetőnek fogja találni, ha ezen-nel mi is követjük külföldi laptársaink példáját s egy közérdekű kérdésben a felséged szives felvi-

lágosítását kérjük. Kegyeskedjék velünk zárt levelezőlapon tudatni, hogy mi a felséged kedvenc szórakozása délután $\frac{1}{4}$ 3-tól $\frac{3}{4}$ 3-ig.

A t. példány megindítása iránt e levéllel egyidejűleg intézkedtünk.

Felségednek lekötöztetett híve

a szerkesztőség.

A koronás fők jóvoltából e pillanatban már azon helyzetben vagyunk, hogy olvasóinknak a szenzációsan érdekes kérdésben megadhatjuk a kívánt felvilágosításokat. A zárt levelezőlapokból, melyek ma reggel hozzánk érkeztek, megtudtuk, hogy:

A német császár a mondott időben a különböző felkötöttök revízióját készíti s közben cseresznyepálinkát iszik és svéd gimnasztikát végez.

Az orosz császár délután $\frac{1}{4}$ 3-tól $\frac{3}{4}$ 3-ig a jobbágyság felszabadítását viseli szíven.

Az angol királyné harisnyát stoppol az unokáinak.

A török szultán levelet ír Vámbéry Arminnak.

A belga király tánclecekket vesz.

A görög király, egy szótár segítségével, Homéroszt olvassa.

A spanyol király ágyacskájában pihen és akvarell-festékekkel térképeket rajzol.

A holland királynő a Dura Máté Szerelmesek könyve című munkáját olvassa.

A bolgár fejedelem hajóhadát inspicziálja s lépéseket tesz a nagyhatalmi állás elnyerése érdekében.

A szerb király újabb és újabb kiáltványokban tudatja szeretett népével, hogy Drága Masint az ország patronájává nevezi ki.

A montenegrói fejedelem nem válaszolt a kérdésre. A hallgatás oka — mint értesülünk — nem politikai körülményekben rejlik, hanem a pénzpiacz szomorú helyzetében. Ő felsége ugyanis a válaszhoz szükséges levélbélyeggel e pillanatban, fájdalom, nem rendelkezik.

Sancho Panza.

Öngyilkosság elmezavarból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 9.

Mikor november elsején, a legszomorubb ünnepen, halottak napján az év halottairól összeállítottuk a statisztikát, az öngyilkosok rovatába feltűnően sok név esett. Alig volt valaha annyi öngyilkos Aradon, mint ebben az esztendőben. Az esztendő még nem ért véget és az öngyilkosok is szaporodnak. A napokban történt egy újabb, egy pedig csupán kísérlet maradt, ma pedig ismét megnövekedett egygyel az öngyilkosok sora.

Gerba József munkás a legújabb életunt, ki meglehetősen szokatlan módon vetett véget életének. Késsel a mellébe szurt s aztán úgy halt meg.

Gerba József, ki a Probszt-féle fatelep munkása, ma este fél 7 órakor követte el az öngyilkosságot a radnai-ut 6-ik szám alatti házában. A mellébe döfött kés a szívet találta s így a halál rögtön volt.

Az öngyilkost, ki ilyen véres módon oltotta ki életét, óriási vértócsában találták meg. A késsel ejtett, mély sebből rengeteg vér folyt ki. Mikor a tettest észrevették, a rendőrségre küldtek. Leitner Ernő dr. kerületi orvos azonnal megjelent az öngyilkosság színhelyén, de természetesen már semmit sem segíthetett.

A rendőri vizsgálatot még nem fejezték teljesen be s így az öngyilkosság határozott okát nem tudják. A tanúk vallomása után az látszik a legvalószínűbbnek, hogy Gerba elmezavarában lett öngyilkossá.

A munkás 30 éves lehet, akik ismerték, már régebben látták rajta az elmebetegség tü-

neteit. Természetesen, hogy ebből ilyen szomorú dolog is válhatott, azt csak most utólag látják, mikor az öngyilkos holtteste már a halottas kamarában fekszik.

HIREK.

— Péter Ferdinánd főherceg esküvője. Cannesból jelentik, hogy ma délelőtt tíz órakor ment végbe Mária Krisztina Bourbon szicíliai hercegnő esküvője Péter Ferdinánd főherceggel a Mária Terézia villában. Az esketést Chapon nizzai püspök végezte. A ceremónia, mely nagy pompával folyt le, 11 és fél órakor ért véget.

— Viktória királynő Abbáziában. Fiuméből jelentik, hogy Genuából nyert értesülések szerint Viktória angol királynő Bordigherában vilálat bérelt márczius hónapra. Áprilisban a királynő Abbáziában fog üdülni.

— Tisza Kálmán ünnepeltetése. A nagyváradi szabadelvű párt nagy ovációban akarja részesíteni Tisza Kálmán országgyűlési képviselőt hetvenedik születésnapja alkalmából. A szabadelvű párt ez ügyben Hlatky elnök vezetésével gyűlést tartott.

— Kitüntetett ezredes. A király, mint a hivatalos lapban olvassuk, Domansky Rajmund volt aradi csász. és kir. 33-ik gyalogezredbeli ezredesnek és törvényes utódainak a magyar nemességét a „dománi“ előnévvel díjmentesen adományozta.

— A Kölcsey-Egyesület második felolvasóestélya e hó 17-én délután fél 5 órakor lesz a városháza dísztermében a következő műsorral:

1. A Vesta-szüzek csa.nokában, római reminiscenciák, irta és felolvassa Parsitny Bonaventura minorita lelkész.

2. Szavaltat, tartja özv. dr. Hollós Mártonné urnő.

3. „A csipkerózsa“, Sas Edétől, előadja Mezey Péter.

4. Enekszám, előadja Ferral E. urhölgy, zongorán kíséri Szeghd Sándor tanár.

Helyárak: számozott ülőhely 80 fillér, tagok részére 50 fillér, belépti jegy 60 fillér, tagok részére 30 fillér, karzat-jegy 20 fillér, fenntartott szék 1 korona 20 fillér. Jegyek kaphatók Klein, Krispin, Kerpel, Keppich és Révész kereskedéseiben.

— Egy aradi vértanu megvédelmzése. Schweidel József honvédtábornokról, az aradi vértanuról azt írta a minap tárczarovatában az Egyetértés, hogy úgy jutott az aradi martirok közé, mint Pilátus a krédóba s a legfőbb büne az volt, hogy a szerencsétlen schwechati csatában részt vett. A hős vértanutábornok emléke mellett egy füzetkékben sikra száll Schweidel Béla 48-as honvédszázados, az Országos Központi Honvédbizottság tagja s dr. Balogh Sándor 48-as honvédszázados, a Budapesti 48-49-es Honvédegyesület elnöke.

Schweidel honvédtábornok érdemeit méltatva elmondják a többi közt, hogy a schwechati csatában igen vitézül viselkedett s mint hadosztályparancsnok utját állta a megfutamodott nemzetőri tömegre rohant osztrákoknak s ezáltal sok honfitársának életét mentette meg. A hadosztályt, daczára, hogy sebei kinyiták, levezette a fővárosig s itt Kossuthoz csatlakozva a hadügyminiszteri osztályfőnökséget elfogadta és mint ilyen Debreczenben és Pesten is nagy buzgóságot fejtett ki az új zászlóaljok összeállításában és felszerelésében. Ez érdemei is hozzájárultak, hogy Kossuth ilyen kifejezések között nevezte ki őt Pestváros hadi parancsnokává: „magam és hazafias kormányom biztonságát főleg tábornok ur kezébe letéve érzem biztosítottak!“ A hős tábornoknak számos érdemét sorolják el ezután a rehabilitáló füzet szerzői s ami azt illeti, hogyan került az aradi vértanuk közé, erre vonatkozóan ezt írják: „Mert Aradnak is hadparancsnoka volt, nem akart menekülni, bár erre Kossuth fölkerlte. Világosra vonult, hogy tábornoktársai

sorsában osztozkodjék. Nem úgy került tehát a nagyjelleme, kizárólag katonai pályára képzett, testetül-lelkestül magyarnak nevelt Schweidel tábornok a vértanuk közé, mint Pilátus a krédóba, mert a világosi fegyverletélnél véletlenül jelen volt, hanem igenis azért, mert a magyar haza egyik legképzettebb vitéz katonája, leghűbb fiainak egyike Mészáros Lázár, Kiss Ernő, Répássy és Aulich legbensőbb barátja s Kossuth egyik legbizalmasabb főembere volt s a vértanuságra ugyancsak rászolgált.“

— A háromszéki fölírat. Háromszék vármegye tudvalevőleg fölíratot intézett a képviselőházhoz a nemzetiségi törvény módosítása tárgyában. A felirat megokolása a következő:

A nemzetiségi törvény kimondja ugyan, hogy Magyarország államnyelve a magyar, megkülönböztet azonban anyanyelvet, községi s törvényhatósági ügykezelési és jegyzőkönyvi nyelvet és ezek használatát is a törvény keretén belül megengedi. De sajnosan tapasztaljuk, hogy a nemzetiségek s a nemzetiségi vármegyék politikai hatóságai a törvényt nem hajtják végre, sőt eme lojális törvénynek mintegy oltalma alatt, főképen a rendezett tanácsú városok és községek az állam hivatalos magyar nyelvének használatát még ott is gyakran mellőzik, ahol ennek kötelező használatát a törvény 22. §-a előírja; s a nemzetiségek, nemzetiségi vármegyék, városok és községek saját külön nyelvüket akarván az államnyelv teljes tagadásba vételével s teljes háttérbe szorításával érvényre juttatni: megtörténik, hogy magyar hazánk magyar földjén a hatóságok és hivatalok nyelve nemcsak külön nemzetiségi nyelv, de még a velük együtt élő magyaroknak sem szolgáltatják ki jogaikat és irataikat a magyar állam hivatalos magyar nyelvén.

Alkotmányos életünk hajnalán az 1868. évi 44-ik törvénycikk meghozatalára bizonyára az indította törvényhozásunkat, hogy nehogy az állam hivatalos magyar nyelve kizárólagos elrendelésével az egyes nemzetiségi vármegyékben és városokban a különben arra alkalmas egyének a magyar nyelv nem bírása miatt a közzolgálatból kizárassanak.

De még ez elfogadható ok is megszűnt, mert törvényhozásunk évenként milliókat áldoz közoktatásügyünk fejlesztésére, a magyar nyelv tanítása törvény által kötelezővé van téve még a nemzetiségi iskolákban is.

— Eljegyzés. Fialka Károly, Krassó-Szörény vármegye alispánja eljegyezte váradi Török Ilona kisasszonyt, Arad vármegye előkelő társadalmának egyik ünnepelt fiatal hölgyét.

— Főhadnagyból orfeumének. Néhány hét óta szerepel a budapesti Folies capries orfeumban egy Dumek nevű artista, ki a feleségével együtt szokott fellépni. Érdekes, hogy Dumek néhány hónap előtt közöshadseregbeli főhadnagy volt. Tiszti rangjáról lemondott, hogy nőül vehessen egy orfeumhölgyet, ki azóta a felesége is. Hamarosan beletanult az artista mesterségbe és a nevezett orfeumban fellépett. A plakátokon pedig a neve mellé kiíratta, hogy volt csász. és kir. főhadnagy. Ma a rendőrségre hívták Dumeket és itt tudomására hozták, hogy míg a tisztirang kötelékéből való felmentése nem jelent meg a Rendeleti Közlönyben, nem léphet fel orfeumban, Dumek a rendőri ítéletet megfelebbezte, azzal az indokolással, hogy írásbeli elbocsátása van s így a polgári keresetének gyakorlásában nem akadályozhatják meg.

— Szódavíz a hivatalos lapban. A belügyminiszter alábbi rendeletét közli ma a hivatalos lap:

A szódavíz gyártásáról, elárusításáról és felügyeletéről egyik hivatali elődöm által, a kereskedelemügyi miniszter ural egyetértőleg 1895. évi január hó 7-én 110.461/1894. számú itteni körrendelettel kibocsátott szabályrendelet 2. §-ának 1. kikezdésében foglalt rendelkezés értelmében a szódavíz gyártáshoz használt gépek, készülékek, csövek stb. azon részeit, melyek a szódavízzel érintkezésbe jutnak, legalább 4 milliméter vastag ónréteggel kell bevonni.

Tekintettel arra, hogy ezen rendelkezés életbelépése óta a szódavíz gyártás módja lényegesen és pedig oly irányban változott, hogy az említett kiváncsóság immár nem bir közegészségi szempontból oly jelentőséggel, mint amilyennel a szabályrendelet kibocsátásakor birt, a szabályrendelet jelzett szakaszát megváltoztatandónak találtam. Ennélfogva a szabályrendelet 2. §-ának 1. kikezdését a következőképp módosítom:

A szódavíz gyártáshoz használt gépek, készülékek azon részeit, melyekkel a víz, illetőleg a szódavíz érintkezésbe jut, ha csak e részek nincsenek egészen olyan tiszta önből készítve, mely legfeljebb 1 százalék ólmot, illetve 1 százalék idegen fémeket tartalmaz — ugyanilyen minőségű erős és folytonos ónréteggel kell bevonni. A készüléktől elágazó és szódavízzel érintkező csövek szintén a fentebbi minőségű tiszta önből készítenők. Más fémcsövek használata csak úgy engedhető meg, ha azok belső része legalább 4 milliméter vastagságú tiszta óncsővel van kibélelve.

— **Uj román lelkész Pécskán.** Tegnap a pécskai gör. kel. román egyházközség választás útján töltötte be *Evutian* János plébános halálával megüresedett plébániát. A választást *Papp* János protosyncellus, püspöki megbízott vezette és délután 4 órakor hirdette ki a választás eredményét. A négy pályázó közt így oszlottak meg a voksok: 1. *Pascu* Péter pécskai lelkész — 2. *Popovici* Sándor székesúti lelkész 6. 3. *Roxian* Flóris lippai lelkész 19 és 4. *Tamasdan* Száva kuvini lelkész 368 szavazatot kapott; ennél fogva az elnök *Tamasdan* Szávát jelentette ki megválasztottnak. Az újonnan megválasztott fiatal plébános pécskai születésű és nagy népszerűségnek örvend, amit igazol a választási eredmény is.

— **Tűz a Szabadság-téren** *Schwarz* Jenő Szabadság-téri házában lévő paplan-raktár fa-épületében ma reggel tűz ütött ki. Óriási láng és füst csapott a magas házak felé, úgy, hogy azt hitték, valamelyik emeletes ház ég. A tűzoltóknak sikerült lokalizálni a tüzet s így a paplan-raktáron kívül mást nem ért veszedelem. Az oltásnál *Pokorny* László munkás súlyos sérüléseket szenvedett. A kár, miután sok áru elégett, tetemes. Nevezetes, hogy rövid időn belül ezen a helyen már *harmadik tűz* a mai.

— **Halálozás.** Ma délután temették el nagy részvét mellett a fiatalon elhunyt *Schütz* Ottiliát, kiben *Schütz* J. nyug. tanító leányát, *Schütz* Henrik dr. ügyvéd pedig nővérét gyászolja. A gyászháznál *Rosenberg* Sándor dr. főrabbi mondott gyászbeszédet, mely után a kórus énekelt. A temetésen nagy közönség jelent meg, ott volt *Lendvai* Sándor vezértitkár vezetésével a buzgó hivatalnoknőjét gyászoló első magyar általános biztosító társaság aradi főügynökségének tisztikara is teljes számban.

— **Első női asszisztens az egyetemen.** Boroszlóból táviratozzák, hogy Dr. *Hainburger* Klára orvostudort az ottani orvosegyetemre asszisztenssé kinevezték.

— **Letépett menyasszonyi koszoru.** *Turi* Károly Mindszenti káplán a napokban a parókia ablakán kitekintve, egy jegyes-párt látott a Mindszenti anyakönyveshez menni házasságkötés céljából. A menyasszony fején koszoru volt, a mátkapárt násznép kísérte. Ez a koszoru pedig annyira dühbe hozta a nevezett hecckáplánkat, hogy kirohant az utcára és *letépte a koszorút a menyasszony fejéről* azzal, hogy abban polgári házasságot kötni meg nem engedheti. Az eseten az egész község felháborodott és hivatalos jelentést is tettek róla az alispánnak.

— **Csőd a megyében.** Az aradi törvényszék mint csődbíró a mai napon *Allerhand* Károly szentaunai kereskedő ellen elrendelte a csődöt s csődbiztosul *Schartner* Sándor bírót, tömeggondnokul *Szalay* Arnold drt, helyettesül *Ludvig* István drt nevezte ki.

— **Menyhért Béla temetése.** A párbajban agyonlőtt vivőmestert ma temették nagy rész-

vét mellett Zágrábban. A szerencsétlen özvegy a sirnál eljult. Menyhért családjában a balsors úgy látszik vágzatszerű. Az elhaltnak öccse, ki Kalocsán tanár volt, mint hittérítő ment Afrikába és ott vértanuhalált szenvedett.

— **Gyilkosság a vasuton.** A Balázsfalva — Sóvárad közötti vasuti vonalon a múlt héten vakmerő rablógyilkosság történt. *Schwarz* Fülöp kereskedelmi utazót megölték és kirabolták. *Schwarz* ugyanis e hó 3-án indult Balázsfalváról Dicső-Szent-Mártonba. Egy kézi táskát vitt magával, melyben 10—12 ezer korona értékű ékszer volt, egy nagyobb ládát pedig, a melyben szintén ékszer-minták voltak, föladott a vonatra. A vonat megérkezésekor csak az ékszer-mintát tartalmazó láda érkezett az állomásra. *Schwarz*nak pedig nyoma veszett. Az állomásfőnök abban a hiszemben, hogy a láda föladója utközben kiszállt valahol, a ládát félretette. Mos már azonban kiderült, hogy a szerencsétlen utazót a vonaton kirabolták és meggyilkolták. Vasárnap reggel Sövényfalva határában a vasut mentén egy uriasan öltözött ember holttestére akadtak. A vizsgálat alkalmával kiderült hogy az áldozatot halántékán szurták, mely rögtön halált okozott. A zsebeiben talált iratokból megtudták, hogy az illető *Schwarz* Fülöp kereskedelmi utazó és nála előkerült a föladott láda vevénye is. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosságot a vonaton követték el. Három désfalvi ember van gyanu alatt, a kik egy kocsiszakasban utaztak *Schwarz*al. A kizárás, a melyben *Schwarz* az értékesebb ékszereket vitte, szinte megkerült a vasuti töltés közelében, üresen. Az ékszereknek nyoma veszett. Az elrabolt ékszerek értékét és leírását egy balázsfalvi ékszerésztől sikerült megtudni, a kinél *Schwarz* az árukkal megfordult. A csendőrség a legszeleesebb körü nyomozást indította a tettes kiderítésére.

— **A szabadkőmives.** Sok szó esett már *Färber* Lipót ügynökről, a ki a szabadkőmiveség leple alatt hálózta be a könnyen hívő embereket. A mese most megint szerepel. A IV. kerületi kapitányságnál ugyanis a napokban feljelentést tettek, hogy *Färber* Lipót, a ki a Rottenbiller-utca 37 számú házában lakik, a spanyolországi szabadkőmives nagypáholy képviselőjének adva ki magát engedelem nélkül adományokat gyűjt. Hosszabb megfigyelés után a vád igaznak bizonyult, s a rendőrség *Färber* lakásán házkutatást tartott, még pedig a legalkalmasabb időben. A kiküldöttek ugyanis ép akkor hatoltak lakásába, a mikor különféle ceremóniák között öt új tagok avatott föl szabadkőmivessé. A kihágási eljárás folyamán kiderült, hogy *Färber* nemcsak ily felavatásokat rendezett, hanem az illetőket különféle díjak és adományok czimén meg is sárczolta. *Färbert* *Tóth* Lajos kapitány 15 napi elzárásra és 100 forint pénzbüntetésre ítélte.

— **Vasuti baleset.** Az aradi üzletvezetőség tövis—gyulafehérvári vonalán kisebb baleset történt ma. Dél előtt 8 óra után a 661-es számú tehervonat beleütközött a vágányon lévő hajtányba, melyen *Hoh* László pályafelügyelő gyakornok ült. A hajtányt a mozdony ledobta a sinektől. *Hoh* több sérülést szenvedett.

— **Megölte a völegényét.** Ujvidékről írják lapunknak: A szép *Mihelyi* Ilona varrónő rajongásig szerette völegényét, *Stutz* Györgyöt. Vasárnap együtt mentek a futaki vendéglőben rendezett táncmulatságra. *Stutz* tánczközben dévajsból megcsókolta a menyasszonya szemeláttára tánczosnőjét, ami annyira felbőszítette *Mihelyi* Ilonát, hogy ott a tánczteremben nyomban *kétszer felpofozta a völegényét* és aztán hazament *Kameniczára* a szülőihez. Másnap a leány megbánta tettét, bement Ujvidékre és felkeresve völegényét, bocsánatot kért tőle. A leány azonban nem akart neki megbocsátani, mire a leány *kést rántott elő* és azt markola

tig döfte völegénye szívébe, ki erre *holtan rogyott össze*. A leányt rögtön elfogták és az ujvidéki járásbírósa fogházába kísérték. A vizsgálóbíró előtt bevallotta, hogy tettét nem bánta meg, mert nem tudta volna elviselni, hogy völegénye őt elhagyja.

— **Az angolok vesztesége a dél-afrikai háboruban** a legutóbbi kimutatás szerint a következő: Megöletett az ellenség által: 302 tiszt, 2,902 altiszt és közkatona. Sebeibe belehalt: 89 tiszt, 893 altiszt és közkatona. Fogságba esett 7 tiszt, 822 altiszt és közkatona. Fogságban meghalt: 3 tiszt, 90 altiszt és közkatona. Betegségben meghalt: 155 tiszt, 6,115 altiszt és közkatona. Balesetek következtében meghalt: 4 tiszt, 145 altiszt és közkatona. Invalidusként hazaküldetett: 1,422 tiszt, 33,077 altiszt és közkatona. Összes veszteség: 46,026 tiszt, altiszt és közkatona. Ennyit ismer be maga a war office.

— **Kényelmetlen utazás.** *Berlinből* táviratozzák, hogy egy dán matróz, aki konstantinápolyból szökött meg, a gyorsvonaton két kocsi tengelye közé szorítva tette meg az 53 órás utat Konstantinápolyból Berlinig. Mire a vonat Berlinben megérkezett, az utas az éhségtől és fáradtságtól félhalott volt. Sérüléseket azonban nem szenvedett. A lokomotív füstje teljesen belepte arcát korommal, úgy, hogy valóságos négernek látszott.

— **A boldogság ügynöke.** Részletesen ismertettük annak idején *Krámer* Dávid szegedi pénzügnyök viselt dolgaiat. A rossz utra tévedt fiatalember pénzzavarban szenvedő külföldi urakat gazdag magyar menyasszonyokkal kecsegtetett és jókora előlegeket csikart ki a „boldog“ völegényektől. Nemkülönbön megsárczolta azokat az eladósodott embereket is, akik hozzá fordultak kölcsönszerzésért. A pénzügnyök több esztendőn keresztül folytatta üzletét. *Concordia* hangzatos cégére alatt szivattyuzta a kezébe került naiv áldozatokat. Végre is a rendőrség tudomására jutott a dolgot több külföldi följelentés folytán, amiket a becsapott emberek tettek *Krámer* ellen. Néhánynyal sikerült kiegyezni úgy, hogy visszafizette a felvett előlegeket. A szegedi rendőrség annak idején letartóztatta a boldogság ügynökét, de a vizsgálóbírónak szabadlábra kellett helyezni, mivel *Krámer* tagadta a bűncselekményeket és kilátásba helyezte, hogy ügyeit rendezni fogja. *Hymen* lánczainak kovácsolója élt is a szabadsággal és rövid idő alatt nyomtalanul eltűnt. Az országos körözést elrendelte a nyomozó hatóság, de az élelmes pénzügnyök ismeretlen vidékre költözött. Most jelent meg a hivatalos „Rendőri Közlöny“-ben a szegedi kir. törvényszék nyomozó levele, mely így hangzik:

8988. Többrendbeli család büntette miatt vádolt *Krámer* Dávid, szegedi illetőségű, ismeretlen tartózkodásu egyén országos köröztetése elrendeltetvén, megkerestetnek az ország összes bíróságai és hatóságai, hogy nevezett az alábbi személyleírás alapján saját hatáskörük területén nyomoztatni és feltalálása esetén a legközelebbi kir. ügyészszékhöz kísértetni sziveskedjenek. *Krámer* Dávid szülőhelye Budapest, legutolsó lakhelye Szeged, 27—28 éves, izr. nőtlen, ügynök, termete alacsony, testalkata zömök, arcza kerek, arczzsine sápadt, homloka, orra és szája rendes, bajusza gesztenyebarna, szeme sárga, szemöldöke barna. 12,761—900. Szeged 1900, október 26. kir. tszék.

Meglehet, hogy a boldogság agyafurt ügynöke már Amerika felé vitorlázik. A károsok javarészt — ami még elég szép tőle — eltűnése előtt kielégítette.

— **Összegegett leány.** *Bocskai* Katicza 18 éves aradi varróleány *Demeter*-utcai lakásán gyorsforralóval melegíteni akart valamit. A gyorsforralóban kevés volt a borszesz, miért is a leány tölteni akart bele egy üvegből. A már

égő ka.óczozt azonban nem oltotta el, hanem félig kihuzta és mellette öntötte be a borszeszt. Alig kezdett ehhez, az üveg szétrobbant s égő tartalmától a leány ruhája lángra lobbant. *Több súlyos égési sebbel* fizette meg a varróleány könnyelműségét

— **Az angol nők háztartása.** A takarékoság tudvalevőleg nem tartozik Anglia fiainak és leányainak nemzeti erényei közé. Éppen ez az oka, hogy az olvasottabb angol lapok egyikének közlései az angol nők háztartási igényeiről és takarékoságáról egész általános feltűnést keltettek. A közlések csupa olyan angol asszonyoktól erednek, kiknek már legalább egy, esetleg több gyermeke van. A sort egy családanya nyitja meg, aki kijelenti, hogy 10,000 koronából nem lehet megélni családostul a themseparti fővárosban. Az anya fenyegetéseiből kiindulva, sok angol háziasszony traktálja a lap olvasóit a háztartás terén szerzett tapasztalataival, miközben persze sok mulatságos házi titok napfényre kerül. A beküldők két csoportra oszlanak; olyanokra, kik kijönnek havipénzükkel és olyanokra, kik erre a csodára épenséggel nem képesek. Ez utóbbi érdekesebb kategóriába sok olyan asszony tartozik, kiknek a mi fogalmaink szerint nagyon szép jövedelmük van. Így egy fiatal asszony, akinek csak egy gyermeke van, fölajdul, hogy lehetetlen évi 19,200 koronából a háztartás szükségleteit fedezni. Persze vannak olyan asszonyok is a beküldők között, kik ezen összeg tizedrészével beérik, sőt abból még félre is tesznek valamit. A legtöbb angol asszony elégedetlenségének főoka, hogy tulságos igényeket táplálnak társadalmi tekintetben, melyeknek a kielégítése nagy kiadásokkal jár. Hogy is volna lehetséges különben, — hogy olyan asszonyok, kik 5080 font sterlinget kapnak évenként férjeiktől a háztartás költségeire, nemcsak hogy meg nem takarítanak semmit, de az összeggel számadásukat is alig talál meg. Nem lehet megélni — így panaszkodik többek közt egy londoni asszony, a kinek a férje 100,000 koronát vesz be évenként. De ez az összeg nem elég a fiatal házaspárnak és évenként még pár száz korona adósságot is csinálnak.

— **Magyar név.** *Wettenstein* Áron dr. aradi orvos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Borsai“-ra változtatta.

— **A kis szórakozott.** Egy híres amerikai professzorral beszéltek ezt a vidám kis történetet. A tudós felesége egy reggel apróbb cikkek bevásárlására kérte a férjét. A professzor készséggel megígérte feleségének, hogy pontosan elvégzi a bevásárlásokat és a nagy (!) megbízatás tudatában komolyan és felemelt fővel lépett be a legelső üzletbe, amely utjába került. Az üzletbe lépésekor is még mindig a felesége által megnevezett cikkek nevét morgogta s a kereskedőseged kérdésére mintegy álmából felrezenve szólt:

— Öt méter babát kérek . . .

A kereskedő bémulva kérdi.

— Babát?

— Bocsánat, öt méter szalagot a kis recézett baba . . .

— Recézett baba? . . .

— Pardon, öt méter vörös baba . . .

— Érthetetlen . . .

— Igaz, tehát öt vörös babát . . . — azaz: öt vörös métert, — kérem, igazán nem tudom, mit is kérek.

Teljes félórába került, míg végre ki tudta fejezni a professzor ur, hogy öt méter recézett vörös szalag kell neki a kis baba számára.

— **A huszárt elfogták.** Ónozó Ferencz közhuszár megszökött Aradról. Ezt a távirati értesítést kapta tegnap a szegedi rendőrség. Ónozó ezuttal másodszer lett dezertorrá. Mikor Szegeden besorozták most október elsején, szintén megszökött az összeférhetlen természetű legény. Akkor elfogták és Aradra hozták, ahol büntetés után újra lóra ültették. Az Ónozó-gyerekeknek sehogysem tetszett a katonaiélet, hát ismét odahagyta a kaszányát. Szegedre ment a szó-

kevény huszár. Bátyjának, Csuka-utca 26 sz. a lakásán tartózkodott. Tegnap este Szabó Mihály rendőrőrsparancsnok letartóztatta a legényt aki nemsokára a katonai hatóság kezébe került. Ónozonak most már aligha lesz alkalma egyhamar, hogy újra megszököjék.

— **Sarah Bernhardt — karrikatúrában.** Az isteni Sarahnak egész életfolyása mintegy predestinálta őt arra, hogy ugyyszólván állandó témája legyen a karikista önjának. Mint fiatal színésznő, bár a nyilvánosságnak élt, de annak véleményével sohasem törődött, egy napon minden is meretes ok nélkül eltűnt Párisból s aztán kis gyermekével karján tért vissza néhány hónap múlva és sohasem tagadta meg ezt az ő gyermekét, de sőt minden csipkelődés dacára istenítette — színésznő, aki irt, rajzolt, festett, mintázott s aki 1870 ben beállott ápolónőnek, majd megkoczkáztatta a legkalandosabb léghajó utazásokat, aki egész Páris lázban tartotta többszörös és mindig komoly öngyilkossági kísérleteivel, aki egyszerre csak férjhez ment és éppen csak egyetlen napig élt a férjével, — természetesen: az ilyen nő lénye alkalmas volt arra, hogy nemcsak Páris és az egész világ, hanem első sorban a karrikatúrajelölők figyelmét a legnagyobb mértékben magára vonja. *André Gill*, aki a hatvanas években a karrikatúra nagymestere gyanánt szerepelt, volt az első, aki Sarah Bernhardt szellemes és csipős önjára vette és a színésznő testi és szellemi arczát oly groteszk alakban állította elé, hogy Gillnek Sarah-karrikatúrái a lehető legrövidebb idő alatt egész Párisban népszerűek lettek. A Gill-karrikatúra talán több volt a csipősnél; a nyulánk, férfiasan karcsu növesű, vörös-szöke, kuszált haju nőt egy az emberi magatartás utánzó — majom alakjában mutatta be; a majom férfi ruhában tetszeleg magának. Hogy a rajzoló mi inspirálta erre a felfogásra, azt valóban nagyon bajos volna eldönteni. Az előadó művészet jelvényei ott vannak ezen a karrikatúrán, de a színész álarcza az arczról a fejre van feltolva s a kéz palettát, ecsetet és szobrászvést tart. Gillnek ezen, annak idején általánosan ismert torzrajzán kívül a művész sok egyéb Sarah-karrikatúráján mulatott a jókedvű párisi közönség. Egy másikon például parányi kis testen fekszik az óriási Sarah-fej, amelyet a géniusz sugarai öveznek körül. Egy harmadik karrikatúrán a felhőkön uszik a nagy színésznő, alatta a lábai alól kirugott föld. De Gillen kívül is alig van számottevő francia torzképrajzoló, aki ki ne csufolta volna Sarah Bernhardt. Kiténő volt például *Toll-Toc* rajza, amelyben fantasztikusan megrajzolt alakja mellett babérkoszorúk hevernek és minden egyes babérlevélen egy pénzdarab; jobbkezevel egy koponyára támaszkodik, a szájában pedig cigarettá. Pompás karrikatúra *Leandre*-é. Ezen: kigyóembernek van az isteni Sarah rajzolva. Teste a leghetlenebb gimnasztikát mutatja be, a nyaka képtelenül, kacagatóan hosszú s szemével vágyóan tekint *Sardou* babérkoszorújára, amely fenn lebeg az éterben; a háttérben *Sardou* szurós szemével nézi a kigyóembert. Mikor először játszotta a sokszor említett Hamlet-szerepet, akkor is remekül kikarrikatározta őt *Leandre*, *Kleopatra* szerepéért pedig *Capielle* rajzolta róla torzképet. Kiténő volt az a karrikatúrája is, mely az *Aiglon* színrehozatala után lett népszerűvé s amelyen érzélgősen, báatosan az ég felé veti a szeméit, a kéz pedig egy 100,000-val ellátott pénzes zsákon pihen.

— **Izgalmas jelenet** volt tegnap este a bpesti főkapitányságon. A rendőrök csavargás miatt bekísérték *Bab* s Piroska 32 éves napszámosnőt. Amint a tisztviselő kihallgatta, hanyatvágódott s vonaglani kezdett. A rendőrorvos konstatálta rajta a nagy mérvű szivgörcsöt s elszállította a Rókus-kórházba, a hol még most is eszméletlenül fekszik.

— **Életunt mészáros.** *S izcek* Albert 25 éves budapesti mészáros tegnap este 10 órakor az országos vásártéren kétszer melbe lőtte magát. Haldokolva vitték a Szent-István kórházba.

— **A tisztviselők fogyasztási szövetkezete** értesíti a tagokat, hogy a pankotai herczeg *Sulkovszky*-féle uradalomból származó tej literje házhoz szállítva nyáron 7 kr. télen 9 kr-ért megrendelhető *Kohn B.* és társa *József főherczeguti* üzletében.

— **A zsebelyi papot megkéselték.** Zsebelyről írják, hogy ott a múlt éjjel egyik kocsmában czimboráival vigadozott *Sarkadi Pál* kömüves segéd. A sok poharazásnak az lett a vége, hogy *Sarkadi* tombolni kezdett. Poharakat, üvegeket fálnak, ablaknak vágott. A szomszéd szobában *Popovics Száva* román lelkész az odavaló gazdáknak a gazdaságról adott utmutatást. A pap figyelmeztette *Sarkadit*, hogy csendesebben vigadjon, mire az ittas legény kést rántott és megsebesítette a papot, *Sarkadik* letartóztatták és Temesvárra kísérték.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő ura! (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Egy híres betyár halála.

— Az Aradi Közlöny tudóstíjatól —

Szeged, november 10.

A szegedi csillagbörtön egykori hírhedt lakója, *Faragó Miklós* a szabadkai negyedmillió lopás egyik főreszese méltó halállal végezte életét. Nem jutott az akasztófáig, bárha embervér is tapadt már a kezéhez az ifjú ágának betyár éveiben, hanem a zsványpusztulás egy másik nemezise linchelte meg: *agyonverték*. Ugy pusztult el ez a rossz ember, mint kenyerespajtása, *Csonka Bálint*, hasonlóképpen *Martonos betyár-fia*, a vén zsvány, aki még *Rózsa Sándornak* kartársa volt és tavaly lőtték le a csendőrök újabb gazsága elkövetésénél fölvetett harcz közben. Ez is részese volt a negyedmillió lopásnak és most utána ment a betyárlállal *Faragó Miklós*, akit zsványúsága közben tegnapelőtt — mint tudósítónk jelenti — agyonverték.

Martonoson nem törli meg a szemét ezután a zsvány-halál után senki. Még a családból való atyafiak se, akiknek csak szégyene volt *Faragó Mihály*.

Néhány évvel ezelőtt szabadult ki a szegedi csillagbörtönből *Faragó*. Egyfolytában 7 esztendő telt a *Geiger-féle* negyedmillió lopásért ő is. De még egyéb is volt a multból a rováson. *Korhesz Jancsival*, a petrovoszellói hírhedt csendbiztossal, a betyárok derék bujtó és osztozó czimborájával is jó pajtási viszonyban volt.

Hazakerülvén falujába, ott nem emeltek neki persze diadalkaput, hanem a csendőrség annál éberebben érdeklődött a hatvanéves vén fegyencz után.

Tavaly aztán kitört belőle újra a betyárvér és majd elpusztult a csendőr-fegyvertől. Zsványúságon érték, beszorították egy pajtába a csendőrök. A nagytermészetű egykori fegyencz nem akarta magát egy könnyen megadni. Nem a kéménylesők sorából való *Faragó Miklós*. Fölvette a harcot. Vasvillával védekezett előbb, aztán a villát rádobta a csendőrökre a pajta ajtajából.

Ekkor rálöttek, megsebesítették, de életben maradt. Csak azért, úgy látszik, mert nemezise még rutabb halált szánt neki. Erről beszélnek ma *Martonos* községben.

Betörésre vetemedett a vén gonosz ismét és ezen munkáján rajtakapaván, elszánt ellentállást fejtett ki. Ekkor elveszett. *Seres István* gazdaember egy hatalmas husánggal agyonverte a vén betyárt. Összetörte a fejét és addig zuzta, törte, míg a gonosz lelkét ki nem verte belőle.

A beérkezett jelentésre a szegedi törvényszéktől a vizsgálóbíró utazott ki *Martonosra* a betyár-pusztulás megvizsgálására.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kaszinó egylet folyó hó 11-én azaz vasárnap délután négy órákor az egylet helyiségében választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait, tekintettel a tárgyalandó ügyek fontosságára ezuton is meghívja az igazgató.

NAPIREND.

November 10. Szombat. Róm. kath. naptár: András. — Protestáns naptár: András. — Izraelita naptár: Sabbat, Vajere. — Görög-keleti naptár (október 28.): Terencz. — A nap két 6 óra 43 perczkor, nyugszik 4 óra 13 perczkor. A hold két 7 óra 35 perczkor, nyugszik 10 óra 13 perczkor. Időjárás. Légnymás reggel 7 órákor 770.0 milliméter, délután 2 órákor 767.8 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órákor 9° + 6.5, délután 2 órákor 9° + 11.6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órákor K. 2, délután 2 órákor D. 1. — Felhőzet reggel 7 órákor derült, délután 2 órákor derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm. Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enye. jelentékeny csapadék nélkül. Szabadságharozó emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér. Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége melletti ülésterem. November 10. Az aradhegyvidéki turista-egyesület társas estélye 4 $\frac{1}{2}$ órákor (Vass étterem). — Gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálja. — Az aradi székelyasztaltársaság háziestélye (Vadember.) November 12. Körorvosválasztás M.-Radnán, November 14. Városi közgyűlés délután 4 órákor. November 17. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órákor (Városház.) November 18. Mittermüller József gondnoka-hangverseny délután 5 órákor (Fehér Kereszt.) November 24. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órákor (Városház.) — Körorvosválasztás Borossebesen. November 25. Műkedvelői előadással egybekötött táncmulatság Buttyinban (Korona-szálló.) December 1. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órákor (Városház.) December 8. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órákor (Városház.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 9.

Kellemes őszi időjárás uralkodik. A korán kelők dörre ébrednek, de ez még nem bír a növényekre rossz hatást gyakorolni. A mezei munkálatokat minamarabb befejezik.

A szántóföldek nagy része már zöldel. Az üzlet pedig hanyatlík tovább, előre nem látott bonyodalmak elősegítésére. A hozatal gyenge; mérsékelt vételkedv, malmok tartózkodók és nyomott árak mellett vásárolnak.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.50—6.60.
Közép minőségű buza 6.30—6.40.
Új tengeri 4.05—4.10.
Rozs névleges jegyzés 6.00—6.10.
Arpa névleges jegyzés 5.40—5.50.
Zab névleges jegyzés 4.80—4.90.
Az irányzat lanyhább.

Vásári jelentés.

— Aradon. 1900. nov. 9-én tartott heti állatvásárról. —

A felhajtott 180 darab szarvasmarha többnyire rossz minőségű és kevés tejelő képesű öreg borjas tehén volt.

240. drb ló között alig akadt II. rendű igásló, majdnem mind nyuznivaló volt.

Sertésvásár az uralgó sertésvész miatt nem tartatott.

Arak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja — koronáig. — Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 280—500 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. Igásókör párja — koronáig. — Fejőstehén kis borjas 100—180 koronáig. Szoposborju levágásra darabja 32—44 koronáig. — Rugottborju drbja 36—90 koronáig. Juh párja 17—24 koronáig. — Bárány párja — korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja — korona. Hintósló párja — koronáig. — Igásló első-

rendű párja — koronáig. — Igásló másodrendű párja 220—300 koronáig. Parasztló párja 160—200 koronáig. — Rossz ló (levágásra) 16—30 kárja — koronáig. Elcsigázott ló drbja koronáig. — Kincstári mustra ló drbja — koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja — fillérig. — Félhizott sertés klgrja — fillérig. — Süldősertés párja — koronáig. — Pecsényemalacz drbja — fillérig. — Fiasokca drbja — koronáig. Paraszthizalású sertés — koronáig. Három hónapos malacz párja — koronáig. — Sertésvásár sertésvész miatt nem tartatik.

Baromfivásár: Hizottliba párja 9—12 — koronáig. Soványliba párja 4.80—6.20 fillérig. Fialalliba párja — koronáig. — Kappan párja 2.30—2.80 fillérig. — Idei csirke sütnivaló párja 1.40—1.90 fillérig. Idei csirke rántani való párja 70—1.20 fillérig. Gyöngycsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 2.00—3.50 fillérig. Pulyka párja 5.60—7 koronáig. Tojás 3 drb 20 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2.40 fillérig. — Vágott hal klgrja 1.40 fillérig. — Jegelt halak klgrja 1.00 fillérig. Apróhalak klgrja 36—80 fillérig. Kecsege klgrja — fillérig. A hetipiacz 12 óráig tartott.

— Fizeséktelelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizeséktelelenségeket jelenti: Barudi Dániel kereskedő, Temesvár. — Batori Gábor szabo Czegled. — Beck és Stejkovics kereskedő-czég Brád. — Schwarcz Jónás bórkereskedő Homonna. — Schwarcz Lajos bórkereskedő, S.-A.-Ujhely. — Pásztor György vegyesárkereskedő, Ada. — Farkas György kereskedő, Hajdu-Böszörmény. — Ried János és fia vegyesárkereskedő, Cece.

Budapesti ár- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 9.

Délitözsde. Buzakinál gyöngé, vételkedv került. Bányadt irányzat mellett néhány ezer métermázsa került forgalomba, közben néhány fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gaconaneműk bányadtak, kevés forgalommal. Malmok tartózkodók. Időjárás boros.

Zárul 12 órákor:

Buza 1901. áprilisra	7.58 — 7.60
Buza októberre	7.75 — 7.76
Rozs 1901. áprilisra	7.18 — 7.20
Zab 1901. áprilisra	5.54 — 5.55
Tengeri 1901. májusra	5.02 — 5.03
Repcze ootóberre	13.15 — —

Zárul 5 órákor:

Buza 1901. áprilisra	7.60 — 7.61
Buza októberre	7.75 — 7.76
Rozs 1901. áprilisra	7.18 — 7.19
Zab 1901. áprilisra	5.54 — 5.55
Tengeri 1901. májusra	5.01 — 5.02
Repcze októberre	13.25 — 13.30

Zárul 5 órákor:

Oszták hitelrészvény	662.50
Magyar hitelrészvény	660.—
Lezámitolóbank részvény	430.—
Rima-Murányi vasmű részvény	483.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	660.75
Közuti vasút	596.50
Városi villamos vasút részvény	276.—

S z e s z ü z l e t.

— November 9. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{2}$ beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslák 12 korona 50 fillér mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 9. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 96 — 98 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 96 — 98 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 96 — 98 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban 94 — 96 fillérig. Közép páronként 240—280 kilogramm sulyban 93 — 94 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 92 — 94 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyból az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára $\frac{4}{100}$ vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. November 6-án volt készlet 35456 darab, november 7-én főlhajtott 609 darab, november 7-én elszállított 294 darab, novemberr 8-án maradt készletben 35770 darab. Üzlet: Kellemea.

KÜLÖNFÉLÉK.

□ A forma. Sir Jon Trevor, az angol alsóház elnöke, híres volt mesés fukarságáról. Egy nap fölséges nyugalomban élvezte ebédjét s éppen legdrágább borából töltött magának, amikor váratlanul megjelent a mellékajton unokaöccse, Roderik Lloyd.

— Gazemoer, — támad rá szolgáljára az elnök — ön unokaöccsét, Roderik Lloyd esquiret, North Wales főjegyzőjét, valóságos marsallt stb., stb. a melléklépcsőn merészeli beocsátani hozzám.

— De sir — mentegetődzött a szolgál.

— Hallgasson, rögtön takarodjék vissza s vezesse be a fölépcsőn.

— Ugyan bátyám — tiltakozott most már az unokaöcs, de hiába.

— Meg kell lenni! — jelentette ki sir Trevor s Roderik csakugyan visszavonult, hogy a fölépcsőn szerencsétlenség nagyuri rokonát.

Sir Jon Trevor pedig ezt az időt arra használta föl, hogy elzárta a boros palackot, nehogy unokaöccsét meg kelljen belőle kínálnia.

□ Apróság.

Védő (a vádlothoz.) Látja, minek beszélt magam is a törvénytöréshez? A miatt a néhány szó miatt itélték el nyolcz napra.

Vádolt. Ugyan, hagyja kérem. Ugyvéd ur meg annyit beszélt, hogy akkora beszéd miatt akár tiz esztendő is szóhattak volna reám.

□ Egy katonaszökevény ismertetőjelei. A százhatvanadik számú németországi gyalogezred egyik szökevény katonája ellen körözvényt adtak ki, és mint egy német lap írja, ebben a körözvényben a szökevény különös ismertetőjelei gyanánt a következők vannak írva. Tetoválások: a mellen egy tizenégyágú csillag, a jobb félkaron egy atléta-alakot mutató tetoválás, a jobb alsó karon egy galamb és egy angyal, két zászló, két palmaág, sziv, egy csizma; a balkaron egy kigyó, evezőlappát, egy sas, kereszt, egy kard, két birkozó atléta, nyolczágú csillag, alatta ezek a szók: a bosszu édes. Nos, ennek a vándorló képgyűjteménynek az elcsipése nem nagyon sok gondot fog adni a német rendőrségnek.

□ Szemrehányás. A bíró: Nem megmondtam magának az utolsó tárgyaláson, hogy ne lássam itt többé magát.

A vádolt: Váltig mondtam ezt tekintetes bíró ur a zsandároknak, de nem akartak elereszteni.

□ Király és botanikus. Oszkár svéd király szeretetreméltóságát jellemzi a következő kedves történet. Bonnier, a híres botanikus nemrégiben Stockholm közelében botanizált. Egyszerre egy idegen emberrel találkozott, aki szintén nagy buzgalommal gyűjtögette a növényeket. A két botanikus beszédbe elegyedett és Bonnier azt ajánlotta, menjenek egy közeli korcsmába reggelizni.

— Jöjjön inkább hozzám reggelizni, mondta az idegen és Bonniert egyszerre a királyi palotához vezette, amelynek kapuja megnyílt előtte.

Bonnier meglepődve állott meg, most már sejtette, kivel beszél és mentegetőzni kezdett. — Sajnálom, vigasztalja uj ismerőse, de én véletlenül ennek az országnak a királya vagyok és ez az egyedüli hely, ahová vendégeimet vezethetem.

Bementek a kastélyba, együtt reggeliztek és egész délután elbeszélgettek a botanikáról.

REGENY-CSARNOK.

A kétlelkű ember.

— Regény. —

Irtá: **Groller Balduin.**

Az Aradi Közlönynek fordította:

Radó Issó.

[23]

(Folytatás.)

TIZEDIK FEJEZET.

Késő este volt már, mikor ez az első tanácskozás véget ért. A kormánytanácsos kocsiba vetette magát, hogy a vonatot még idejében elérje és így Scarpi egyedül maradt az utcán Melk Ulrik doktorral.

A két férfi még idegennek érezte magát egymással szemben és így Scarpi szívesebben ment volna haza, ha ez nem tűnt volna oly barátságatlannak. Beletörődött tehát a változtatlanba. De csakhamar kellemesen csalódott Melk doktortól alkotott véleményében; a rendőrhadnagy személye rövid beszélgetés után már érdeklődést keltett benne.

... Melk indítványára betérték egy elegáns kávéházba. Behuzódtak egy sarokba és itt bizalmas téte-á-tétben beszélgettek.

Csodálatos teremtés ez az Alexandrine! — kezdé a beszédet egy idő múlva Scarpi.

— Igaza van.

— Ez a vállalkozás inkább férfihez illő dolog és nem is fiatal emberhez.

— Így gondolkoztam én is — kezdetben. De Alexandrine teljesen megdöntötte e nézetemet és most már meg vagyok győződve, hogy ha az egész várost fölkeresjük, akkor sem akadunk jobb személyre, akire az intézet vezetését annyira rálehetne bízni, mint a bárónőre.

— De kötelességünk volna őt ez eszmétől eltéríteni.

— Miért?

— Mert életét teszi tönkre amellet.

— Talán ép ezáltal életének tartalmat teremtet.

— Önökkel nem lehet beszélni erről; önök fanatikusok. Egy ilyen fiatal, szép, gazdag leányt, aki arra van teremtve, hogy az életet élvezze, egy férfit boldogítson, hogyan lehet ily viszonyok közé, ily környezetbe állítani? Önök mindenben oly különösek! Minden éleslátásukat és eszüket arra használják, hogy az embereket a börtönbe juttassák.

— Csak azokat, akik megérdemlik.

— Hála istennek! Még az hiányzott, hogy az ártatlanokat is oda juttassák! A kormánytanácsos ügyel is arra, hogy idő előtt ki ne szabaduljanak onnan és hogy a nekik kijáró szenvedésekből meg ne takarítsanak valahogy egy keveset.

— És kötelessége is.

— És ezek számára, akiket önök oda bejuttattak —

— Ezek saját magukat juttatták oda.

— Igen, azok számára most nem tudnak elég szeretetteljes gondoskodással lenni. Most aztán közel állanak ezek a szerencsétlenek az önök szívükhöz, közelebb azoknál, akik becsületesek, de éheznek és akik nem tudnak hogyan segíteni szomorú sorsukon.

— Ez mind rendjén is van. A rokonszenv a gyöngéssel szemben kell, hogy megnyilvánuljon. Egy szabadlábra helyezett rab pedig nagyon gyöngé és az ilyenek támaszra van szüksége. A szívekbe és vesékbe nem láthatunk be. Azáltal, hogy az ilyet támogatjuk, a társadalomnak szolgálunk. Különben talán nem tennők.

— De nem látja ön, kedves hadnagy ur, hogy a jóságos gondoskodás érdemének két oldala van? Milyen lenne az, ha ezek a szegény, de eddig becsületes ördögök arra az eszmére jönnének, hogy az önök szeretetteljes gondoskodásának utólagos jótéteményeit azzal szerezzék meg, hogy bünt kövessenek el. Így aztán önök méltóknak tartanák őket könyörületükre.

— Ön rosszul ösméri az emberi természetet, Scarpi ur, ha azt hiszi, hogy büntényeket ilyen okból követnek el. A betörők nem oly előrelátók; ők csak a közelfekvő előnyöket láthatják és ez a rövidlátó voltuk keríti aztán horogra őket.

— En azt hiszem, hogy ön e pontban téved, uram. A véletlen rövid idő előtt utamba

hozott egy kiszabadult fegyenczet. Ön csodálkozna, hogy mily előrelátó ez az ember. Nagy tervei vannak és így nem lehetetlen, hogy egyszer még a kezei közé kerül.

— Hiszen ez nagyon érdekes. Közelebbi adatokkal nem szolgálhatna, uram?

— A kriminálista kerekedett felül önben; de kérését meg kell tagadnom, uram, mert még eddig semmi ok sincs arra, hogy „barátomat” eláruljam. Lehet — habár nem hiszem — hogy tervéről még lebeszélhetem. Ez az egy példa különben világosan megmutatta, hogy a javítási művük mily gyöngé lábán áll. Ezt az embert akár százszor is vihetnék a javítóintézetbe, ha kiszabadulna, ismét csak rabolna. Ez már természetében rejlik, és egy embernek a természetét a legjobb akarat mellett sem tudná megváltoztatni, átalakítani.

— Erre nem is gondolok; de annak, aki megakar térni, meg kell adni erre a lehetőséget is. Gyakorlataimból számos esetet említhetnek önnek, melyek mind azt bizonyítják, hogy az eltévedetteknek a helyes utra való irányításának kísérletei nem maradnak eredmény nélkül.

Scarpi érdeklődéssel hallgatta a rendőrhadnagy beszédét. Azonban mégis jobban érdekelte őt az, hogy mily éleslátással és csellel dolgozik a rendőrség, mikor egy büntény kiderítéséről és elkövetőinek a nyomozásáról van szó.

(Folytatása következik.)

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. november 9.

Magyar aranyjárdék 4%	95.75
Magyar koronajárdék 4%	90.30
Magyar arany 4 1/4%	99.50
Magyar ezüst 4 1/2%	98.—
Magyar keleti vasút	96.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	91.75
Magyar italmegváltási kötvény	98.30
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	163.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.50
Osztrák papírjárdék	97.50
Osztrák járdék ezüst	97.25
Osztrák járdék arany	95.50
Koronajárdék	98.25
1860-iki államsorsjegyek	132.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1695.—
Magyar hitelbank részvény	667.—
Osztrák hitelintézet részvény	664.—
Osztrák-magyar Államvasút	663.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.21
Német birodalmi márka	117.60
London	240.60
Páris	95.85

Városi színház.

Bérlet 42. sz.

Páros.

Szombaton, 1900. évi november hó 10-én.

A báránykák.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Lierat Armand. Fordította: Makai Emil. Zenéjét szerző: Varney.

SZEMÉLYEK:

Badurel . . . Fenyéri Mór.	Emeraldine . Tolnainé.
Christián . . . Rubos A.	Alice . . . Rédei Szidi.
Piferlin . . . Erckóvy K.	Grobichon . . Felhő Rózi.
Joseph . . . Nyilassi M.	Germaine . . Parlagi K.

Kezdete 7 órákor.

IDEGENEK ARADON.

— November 9. —

Fehér Kereszt szálloda. Ruttkay Károly huszárezredes Szeged. — Schwarz I. főállatorvos Szeged. — Werkovits H. huszárkapitány Szeged. — Gyurkovits D. utazó Budapest. — Kiss Gyula utazó Budapest. — Hovel Ottó utazó Bécs. — Krausz Károly utazó Budapest. — Propper Alfréd utazó Budapest. — Kohn Sámuel utazó Bécs. — Monti Fülöp utazó Bécs. — Singer Samu utazó Bécs. — Seidner Rezső fakereskedő Berzova. — Nyári Géza utazó Budapest.

Központi Szálloda. Mohay Sándor orsz. képvis. Gyulafehérvár. — Lemberger Alfréd nagykereskedő Bécs. — Lemberger Armin nagykereskedő Bécs. — Feiglstock Mór utazó Bécs. — Grünwald József utazó Bécs. — Elias Vilmos utazó Budapest. — Kolban József utazó Budapest. — Ascray József üzemb. vezető Berza. — Tiuk Tivadar utazó Lugos. — Fülöp Béla művezető Lugos. — Pop Valér birtokos

Krissabara. — Kohn Mór utazó Gabloncz. — Weinberger Albert kereskedő Nagyvárad.

Vass Szálloda. Teigl József utazó Bécs. — Neuman József utazó Bécs. — Liebl Leopold utazó Bécs. — Zwibach Oszkár utazó Bécs. — Mancs Mária gazdálkodó Alcsill. — Fekete József orvos Alcsill. — Kacsinka Árpád utazó Alcsill. — Szelezsán Tamás jzó Talpas. — Kanit Emil utazó Budapest. — Kleind József jzó Berza. — Borsos Lajos jzó Gurahoncz. — Fekete Lajos magánzó Nagyvárad. — Brust Sándor utazó Bécs. — Báró Vázmer Antal földbirtokos Simánd.

Nádor szálloda. Krausz Henrik kereskedő Déva. — Keszyüs János építőmester Nagyvárad. — Vörös Márton építőmester Nagyvárad. — Török Sándor közjegyző Világos.

NYILTÉR.*

Orvosi intézet megnyitása.

A természetes gyógymódban használt eszközökkel ujonnan felszerelt gyógyintézetemben a következő gyógyító eljárások lesznek használatban.

Hidegvizgyógyomód: szakszerű vezetéssel, minden modern eszközzel s az eljárásokban gyakorlott (ezelőt sanatoriumokban alkalmazott) személyzettel. 15 jegy 6 frt, 1 jegy 50 kr. (Bérlet jegyet használó betegeknek az orvosi ellenőrzésért nem jár külön díj).

Villamfényfürdő: reuma, köszvény, idegfájdalmak, izzadmányok, vérbaj, elzsírosodások, vesebaj, vérszegénység gyógyítására. 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1 frt 25 kr. (E díjba a velejáró hidegvizkúra beleértendő), Szívbetegségeknél használhatják. E kurára alkalmatlan betegek visszautasítottak.

Moor-fürdők: nő-bajok, vérszegénység, reuma ellen, 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1 frt 20 kr.

Szénsav fürdők: Szervi s ideges szívbetegségek, elzsírosodott szív, meszesedett véredények, reuma, bélműködés, vérszegénység, idegesség, nőbajok gyógyítására. 15 jegy 16 frt, 1 jegy 1 frt 25 kr.

Sósfürdők: a szénsavas fürdőknél említett bajok enyhébb eseteinél, 15 jegy 11 frt, 1 jegy 80 kr.

Szénsavas sósfürdők: a szénsavas fürdőknél említett bajok súlyosabb eseteinél. 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1 frt 40 kr. (A szénsav fürdők csak e hó 20-tól lesznek használatban)

Villamosfürdők: faradicus s galvanicus fürdők, idegesség, idegyengeség, hypochondria, hysteria, aggsági reszketés, vitustáncz, morphinismus gyógyítására. E jegy 15 frt, 1 jegy 1 frt 10 kr.

Belélekezések: belégző kamrában tüdő s gége bajok ellen, 15 jegy 9 frt, 1 jegy 75 kr.

Svedgyógytorna szűkmellkasu, szívbetegségeknél, elzsírosodott szív, bél és májpangások, szervi szívbetegségek és általános gyengeségnél. Havi díj 10 frtől feljebb az esett súlyossága szerint.

Massage, electromassage: 1 jegy 50 kr, illetve 1 frt, minden beteg saját orvosának utasítása avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett történik.

Intézett nyitva reggel 6-tól est 7-ig, rendelő óre d. e. 8—9-ig, d. u. 2—4-ig.

Telefon 270.

Dr. Hecht,

Arad, Zrinyi- (ezelőt sziget) utca 3. sz. (Utczal bejárat színházzal szemben Maresch és Szabó üzletek közt.)

Dr. Szöllösi Zsigmond

ügyvédi irodáját

Pécskán

megnyitotta.

Table for Budapest k. p. u. - Arad - Tövis. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' with station names like Budapest kpu., Kőbánya felső p. u., Rákos, Ujzász, Szolnok, Szajol, Puszt-Tenyő, Mezőtúr, Gyoma, Mezőberény, Békés-Földvár, Békés-Csaba, Kigyós, Kétegyháza, Lökősháza, Kurtics, Sofronya, Arad, Glogovác, Gyorok, Paulis, Mária-Radna, Konop, Berzova, Tótvarad, Soborsin, Zám, Maros-Illye, Déva, Piski, Szászváros, Alvincz, Gyulafelhérvár, Tövis.

Table for Arad - Szeged and Arad - Brád. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' with station names like Arad (2), Szt. Tamás, Pécska, Battonya, Tompa, Peregi major, Kétegyháza, Orosháza, Mezőhegyes (4), Makó, Kis-Zombor, Deszk, Szőreg, Szeged, Temesvár, Bács o. máv., Csaba-közpaktár, Kovácsháza (7), Béla-major, Bánhegyes, Megyesegyháza, Bánkút, Kétegyháza, Budapest kpu., Bács o. máv.

Table for Arad - Temesvár - Józsefváros. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' with station names like Budapest k. p. u., Tövis, Arad (102), Uj-Arad, Németh-Ságh, Vinga, Oreczifalva, Merczifalva, Szt. András, Temesvár-Józsefváros (123, 124, 125, 131, 132), Bázias, Orsova.

Table for Mezőhegyes - Kétegyh. and Borosjenő - Csermő. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' with station names like Mezőhegyes (1), Arad (1), Mező-Túr, Orosháza, Mezőhegyes (1), Kamarás-major, Nesze, Kovácsháza (7), Csaba-közpaktár, Kovácsháza (7), Béla-major, Bánhegyes, Megyesegyháza, Bánkút, Kétegyháza, Budapest kpu., Bács o. máv., Borosjenő (3), Tamánd, Bokszeg-Beél, Repszeg, Kornyeset-Berza, Borossebes-Buttyin (6), Menyháza (6), Borossebes-Buttyin (6), Kotsuba-Kakaró, Almás-Alcsill, Bonczesd, Gurahoncz-Jószásh, Guravoj, Acsucza, Talács, Halmagy-Cstics, Nagy-Halmagy, Alvacza, Kőrösbánya, Brád.

Table for Uj-Szt-Anna - Kétegyh. and Borossebes - Menyháza. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' with station names like Arad (2), Brád (2), Borossebes-Buttyin (2), Uj-Szt-Anna (2), Fazekas-Varsánd, Simánd, Nadab, Kisjenő-Erdőhegy, Székudvar, Sikló, Otlilaka, Elek, Kétegyháza, Budapest kpu., Bács o. máv., Borossebes-Buttyin (2), Szelecsán-Prezest, Bohány, Dézna, Ravna, Monyásza, Menyházafürdő, Menyháza.

Budapest k. p. u. Szolnok között a 606. és 607. személyvonatoknál naponta a szomszédos forgalmu menetjegyek, továbbá Mária-Radna és Arad között a 607. sz. személyvonatnál bezárólag október 15-ig ünnep- és vasárnap, valamint a mária-radnai busnapokon a szomszédos forgalmu menetjegyek és a me-nettérti jegyek használata ki van zárva. Megjegyzések. Az állomásoknak neve mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbról állók alulról felfelé olvásandók. — Az éjjeli idő esti 6 óratól reggeli 5 óráig, a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van kitüntetve. — A gyorsvonatok az órászámoknak vastagabb nyomtatása által vannak megjelölve.

KASSOWITZ FÜLÖP

férfi-, fiu- és
gyermek-ruha
≡raktára≡

ARADON, Andrassy-tér 9., a Minorita-templommal szemben.

≡≡ Mérték utáni megrendelések pontosan és izlésesen eszközöltetnek. ≡≡

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

2709

Ékszerárnyak

ezüst evőeszközök és valódi schweizeri órák
alkalmi vételek által a legjutányosabb
árban kaphatók: 2938

Ugyanitt arany, ezüstneműek és

≡ ZÁLOGJEGYEK ≡

legmagasabb árban megvétetnek

DEUTSCH ISIDOR

órák, ékszerész Templom-u., Minorita-palota.

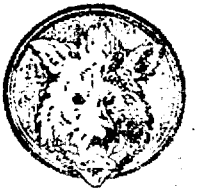
≡ Birtokosok és gazdák ≡

egybehangzó jó véleményt adnak kipróbálás után a

Somogyi Géza-féle szabad. állattáporról,

a mely rendszeresen adva, az állat szervezetére igen jó-
tékony hatással bír, mert rendben tartja az emésztési
szerveket, fokozza az étvágyat, ez által az állatnak a ren-
des vérkeringése megóvja a betegségtől és elősegíti a hi-
zást, miáltal az hamarabb eladásra kerülhet, a mi anya-
gilag igen nagy előny.

VÉDJEGY.

13652. sz. szabadalom.

Számos elismerő és köszönő levelek megerősítik a fen-
tieket, melyekből csak az alantit közlöm:

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Ertésitem, hogy az ön gyártmányát képező
állattápor kipróbálva, azt az állatok, — kiváló-
lag pedig a sertések táplálásánál jónak találom,
— s úgy az állat emésztésére, valamint az eset-
leg fellépő betegség gyógyítására és meggátálá-
sára bárminek is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel:

Pauer István,
Székesfehérvár sz. kir. város
állatorvosa.

Igen tisztelt Uram!

Az ön által gyártott m. k. szabadalmazott
állatok emésztését elősegítő porát egy sertéselm-
nél, valamint teheneimnél alkalmazva, tapaszt-
altam, hogy azoknál az emésztést kitűnően elő-
segítette és sertéselm közt ezen por használata
feltyán sertésvész vagy egyéb betegség nem for-
dult elő, dacára annak, hogy a szomszéd udvar
véss fertőzött volt. Bannélfogva ezen pert a leg-
melegebben ajánlhatom.

Majlátfalván, 1899. évi okt. hó 14-én.

Tisztelettel: **Deák Lajos,** jegyző.

Ennélfogva egy gazda sem mulasztja állatainál a Somogyi Géza-féle állattá-
port alkalmazni, mely csak akkor valódi, ha a 13.652. sz. szabadalmi szám és az
itt látható védjegy rajta van a csomagon és a dobozon. Egy csomag 18 kr., egy
negyed kilós doboz 45 kr., egy fél kilós doboz 90 kr.

Kapható Aradon: Földes Kelemen gyógyszerész urnál, Vojtek és Weisz drogouista,
Éles Armin, Fejér Gyula, Karácsonyi Antal, Daimel Lajos, Pollák József, Nagy
Farkas, Ring Zsigmond, Weisz Dávid, Ferber Lajos urak fűszerkereskedésükben
és úgy Aradon, mint Aradmegyében bármely üzletben. 2341

Huzás már 1900. november 15. és 16.

I. Osztály.

Vegyünk

VII. Sorsjáték.

Osztályosorsjegyeket,

egy nyolczad K. 1.50 — egy negyed K. 3.— — egy fél K. 6.— — egy egész K. 12.— ;

Telefon 100. sz.

AZ ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

pénzváltó-üzletében

2938

ARAD, „Fehér Kereszt“ szálloda épület.